

Europos Sąjungos valstybių vadovai Briuselyje birželio 16 d. Pirmosios eilės centre – Prancūzijos prez. Jacques Chirac ir Lietuvos prez. Valdas Adamkus su kitais prezidentais ir ministrais.

EbS nuotr.

PRATĘSTAS ES KONSTITUCIJOS RATIFIKAVIMO TERMINAS

Krizės ištiktos Europos Sąjungos (ES) vadovai birželio 16 d. susitarė pratęsti problemų persekiojamos konstitucijos ratifikavimo terminą ir teigė esą pasiryžę ją išsaugoti, nors jai aiškų "ne" pasakė Prancūzijos ir Nyderlandų rinkėjai.

Viršūnių susitikimui vadovaujantis Liuksemburgo premjeras Jean-Claude Juncker pasibaigus pirmajai susitikimo dienai paskelbė, jog 25 ES valstybių vadovai susitarė, kad sutartis, kuria siekiama supaprastinti Bendrijos sprendimų priėmimo procesą, bent iki 2007 metų vidurio negali būti ratifikuota.

"2006 metų lapkričio 1-oios data, kuri buvo numatyta iš pradžių, ... nebėra protinga", - per spaudos konferenciją sakė J. C. Juncker. Referendumus dėl ES konstitucijos

planuojančioms šalims reikės daugiau laiko savo visuomenėms įtikinti.

Danija paskelbė atšaukianti savo referendumą, kuris turėjo įvykti rugsėjo mėnesį; Airijos vyriausybė teigė, kad Airija taip pat atšauks rudenį planuotą referendumą, o J. C. Juncker sakė, kad Liuksemburgo parlamentui reikės pagalbėti, ar rengti liepą numatytą plebiscitą.

Švedija ir Čekija nurodė atidėsiančios ratifikavimą iki to laiko, kai bus aiški ES konstitucijos ateitis. Europoje dabar prasidės "apmąstymų, aiškinimų ir debatų" dėl piliečių lūkesčių periodas, ir vadai ateities kelią įvertins galbūt 2006 metų viduryje, sakė J. C. Juncker.

Šį viršūnių susitikimą daug kas laikė išbandymu, parodyšiančiu, ar padidėjusi Bendri-

ja gali įveikti šoką, patirtą po prancūzų ir olandų sprendimo atmesti konstituciją, ir ar dėl politinių nesutarimų viskas liks nežinioje. Kai kurios šalys siekė formalios ratifikavimo proceso pertraukos, tačiau Prancūzija, Vokietija ir Belgija teigė, kad šis procesas turėtų tęstis.

Ratifikavimo susitrukdymas reiškia, kad ES kol kas vadovausis sudėtinga Nicos sutartimi, kurią daug kas laiko paralyžiaus garantija, o ne imsis įgyvendinti konstitucijoje numatytas institucijų reformas.

Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac viršūnių susitikimui sakė, jog konstitucija dar nemirė, nors ją atmetė jo paties šalis, ir paragino surengti neeilinį viršūnių susitikimą, kad būtų užkirstas kelias "bedugnei, kuri gali atsiverti tarp

Europos ir jos žmonių". Jis suabejojo ES pajėgumu be konstitucijos plėstis toliau, tačiau J.-C. Juncker sakė, jog vadai sutiko, kad blokas turi laikytis dabartinių išipareigojimų.

Dabar pirmosios į ES turėtų įstoti Rumunija ir Bulgarija, o Kroatija ir Turkija vėliau šiais metais turi pradėti derybas dėl stojimo. Nors nė nenorėjo vadinti konstitucijos žlugusia, britų užsienio reikalų sekretorius Jack Straw sakė: "Jos atgaivinimo perspektyvos vis mažėja ilgėjant laiko tarpui".

Didžioji Britanija pirmoji sustabdė savo planus dėl referendumo. Euroskeptiškos britų opozicinės Konservatorių partijos pirmininkas Michael Howard sakė: "Konstitucija mirė ir jos nereikėtų kišti į šaldiklį - ją reikėtų vežti į morgą".

ELTA

“SOVIETINIAI EUROPIEČIAI VIS STENGIASI SUVESTI SĄSKAITAS SU MASKVA”

Maskva, birželio 17 d. (ELTA). Jungtinę Europą apėmė didelė krizė, rašo numeryje Maskvos dienraštis *Kommersant*, komentuodamas Briuselyje įvykusį Europos Sąjungos viršūnių susitikimą, kuriame buvo mėginama gelbėti ES Konstituciją ir susitarti dėl organizacijos biudžeto 2007-2013 metams.

Pasak laikraščio, krizė prasidėjo, "kai kažkam šovė į galvą mintis, kad ES gali greitai, be kliūčių ir didesnių neigiamų padarinių išsiplėsti iki pat vakarinių Rusijos sienų".

"Nereikėtų stebėtis tuo, kad ši idėja užvaldė mases - tokie buvo laikai. Žlugo pasaulinė socialistinė sistema. Iširo Sovietų Sąjunga, nebeliko Jugo-

slavijos, išsiskyrė Čekija ir Slovakija, iškilingai susivienijo Vokietija", - primena *Kommersant*. "Ligšiolinė pasaulio tvarką griaušančių globalių geopolitinių kataklizmų laikotarpiu žmonių protuose gali atsirasti pavojingų iliuzijų. Kaip tik tada galėjo atrodyti, kad "blogio imperija" žlugo ne dėl jos vidinio silpnumo, bet dėl aktyvių ir apgalvotų Vakarų veiksmų. Iš to buvo daroma išvada, jog civilizuoti žmonių dalis įsotengs realizuoti ir kitus megaprojektus, susijusius su radikaliu pasaulio tvarkos pakeitimu", - priduria laikraštis. Jo nuomone, europiečiai turėjo savo iliuzijų - nusprendė susivienyti ir sukurti iš esmės bendrą valstybę, kuri taptų alternatyviu

Jungtinėms Valstijoms jėgos centru".

Pasak Maskvos dienraščio, integracijos šalininkai neatsižvelgė į kandidatų garbingam europiečio vardui gauti socialistinę praeitį. "Beveik 50 metų, praleistų socialistinėje stovykloje (arba Baltijos šalių atveju - Sovietų Sąjungos sudėtyje) iki kaulų smegenų demoralizavo mūsų buvusias broliškas tautas, užkrėtė jas sovietiniu vartotojiškumu, sovietiniu agresyvumu ir sovietiniu kerštingumu", - teigia *Kommersant*.

"Štai kad ir lenkai, kurie anksčiau laukė Maskvos dovanų, o dabar laukia Briuselio pagalbos arba lengvatų. O baltai? Įstojo į Europos Sąjungą ir atrodė, kad jiems jau nieko dau-

giau nebereikia. Kam žvalgytis atgal, jeigu reikia kurti šviesią ateitį? Bet sovietiniai europiečiai vis stengiasi suvesti sąskaitas su Maskva, reikalauja kompensacijų už okupaciją ir išlieja pyktį ant vietos rusų", - tvirtina laikraštis. "Galimas dalykas, kad Europos vadai dar ne iki galo suvokė visus integracijos sunkumus. Bet tai instinktyviai suprato paprasti europiečiai, kurie tarė "ne" ES Konstitucijai. Dabar vadai turės nuspręsti, ką toliau daryti. Gal palaukti kokių 40 metų?" - baigdamas pažymi Rusijos dienraštis.

Estija dėl Europos Sąjungos konstitucijos balsuos kaip ir planavusi, nors Bendrijos vadovai nusprendė pratęsti jos ratifikavimo terminą, birželio 17 d. sakė premjeras Andrus Ansip.

V. USPASKICHAS ATSIŠTATYDINO IŠ ŪKIO MINISTRO IR SEIMO NARIŲ

Vilnius, birželio 16 d. (ELTA). Interesų konfliktą sukėlęs ūkio ministras Viktoras Uspaskichas traukiasi iš posto. Apie tai žurnalistams pranešė Seimo Darbo partijos frakcijos seniūnė Loreta Graužinienė.

"Ūkio ministras priėmė sprendimą trauktis. Jis nesutinka su Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) išvadamis ir jas apskųs teisminiu keliu, tačiau padarys tai pasikeitus jo statusui", - teigė parlamentarė.

Pasak jos, V. Uspaskichas netrukus turėtų atsiųsti atsistatydinimo pareiškimą. L. Graužinienės teigimu, atsistatydinimo priežasčių ministras jai nekommentavo.

Birželio 14-17 dienomis Darbo partijos vadovas V. Uspaskichas viešėjo Rusijoje. Kada jis grįš į Lietuvą, frakcijos seniūnė teigė nežinanti.

Anot parlamentarės, Darbo partijos prezidiumas ir Seimo frakcija svarstys, ar sieks išlaikyti ūkio ministro postą. Paklausta apie koalicijos ateitį, L. Graužinienė teigė, jog šis klausimas bus sprendžiamas grįžus partijos pirmininkui.

Apie atsistatydinimą iš ūkio ministro pareigų paskelbęs Viktoras Uspaskichas nusprendė trauktis ir iš Seimo.

Taip jis pareiškė iš Rusijos, kur šiuo metu vieši, faksu atsiųstame rašte. Šio rašto kopija buvo perduota Seimo pirmininkui Artūrai Paulauskui.

Vyriausiosios rinkimų komisijos vadovas Zenonas Vai-gauskas *Eltai* teigė kol kas negavęs V. Uspaskicho pareiškimo apie pasitraukimą iš Seimo.

Politikas atsiųstame rašte pabrėžė, jog Seimo nariui turi būti taikomi tokie patys standartai, kaip ministrui. Jis patvirtino, kad ketina apskusti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (VTEK) sprendimą, esą jis supainiojo viešuosius ir privačius interesus.

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

DIRVOS redakcija atostogaus liepos 4-24 d. Savaitraštis neišeis liepos 5, 12, 19, ir 26 dienomis. Poatostoginė laida bus rugpjūčio 2 d. Visiems skaitytojams linkime malonių vasaros atostogų!

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Keturios neparlamentinės partijos užsimojo nuversti A. Brazauską. Jos skelbia, jog už pastarųjų mėnesių politinius skandalus bei kitas valstybės raidos negeroves pirmiausia yra atsakinga Vyriausybė ir jos vadovas Algirdas Brazauskas, todėl žada siekti interpeliacijos premjerui ir Ministrų kabinetui. “Viktoras Uspaskichas atsistatydino, o A. Brazauskas jau kurį kartą vaizduojamas kaip politinės padėties “stabilizatorius” ir demokratijos “gelbėtojas”. O juk būtent jis yra dabartinės supuvusios sistemos “krikštatėvis”, - Eltai penktadienį sakė vienas iš interpeliacijos idėją pristačiusių neparlamentinių partijų atstovų, Lietuvos socialdemokratų sąjungos pirmininkas Arvydas Akstinavičius.

Kartu su juo interpeliacijos idėją pristatęs Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas Gintaras Songaila pažymėjo, jog svarbiausias interpeliacijos motyvas - politinė korupcija. Tautininkų vadovas atkreipė dėmesį, kad opozicijos pirmininkas Andrius Kubilius, spaudoje pasirodžius įtarimams dėl “Rubicon group” “juodosios buhalterijos” įrašuose galimai minėtos jo pavardės, kreipėsi į Generalinę prokuratūrą ir gavo įtarimus paneigiantį atsakymą. Tuo tarpu A. Brazauskas po panašių jam mestų įtarimų, pasak G. Songailos, dėl jų paneigimo į atitinkamas instancijas nesikreipė. Keturi^{os} neparlamentinės partijos ne vėliau kaip po 3 savaičių ketina kreiptis į Seimo opoziciją ir paprašyti opozicinių frakcijų paramos interpeliacijos idėjai. “Kaip neparlamentinės partijos interpeliacijos vykdyti negalime, todėl kreipsimės į Seimo opoziciją. Jai tai bus testas, kuris parodys, ar ji tikrai yra opozicija”, - sakė A. Akstinavičius.

Paklaustas, kokios reakcijos į kreipimąsi tikisi sulaukti, Socialdemokratų sąjungos pirmininkas teigė manąs, jog tai greičiausiai būsianti “susilaikymo” reakcija. Jo žodžiais, opozicijai dabartinių skandalų metu esą labiausiai rūpėjo ne A. Brazausko, o V. Uspaskicho problema. Nacionalinės centro partijos atsakingasis sekretorius Eugenijus Nazelskis savo ruožtu priminė dar vieną neišspręstą problemą - Artūro Zuoko. “Vienas iš dviejų piliečių jau sureagavo, dabar reikia sulaukti žingsnio iš antrojo”, - turėdamas galvoje A. Zuoką ir V. Uspaskicho atsistatydinimą iš ūkio ministro pareigų, sakė jis.

Be interpeliacijos ministrui pirmininkui, minėtų trijų partijų atstovai bei Tautinės partijos “Lietuvos kelias” pirmininkė Lili-jana Astra taip pat pristatė deklaraciją dėl alternatyvos esamai politinei sistemai. Deklaracijos autorių įsitikinimu, jų atstovaujamos partijos galėtų tapti tokia alternatyva.

Parlamentaras Rimantas Smetona žurnalistams pranešė, jog traukiasi iš Valstiečių ir Naujosios demokratijos frakcijos Seime, o tuo pačiu ir iš valdančiosios koalicijos. Jis teigė kol kas nesijungsiąs į jokią kitą frakciją, tad priklausysiąs mišriai Seimo narių grupei. “Jeigu būtų daugiau tokių ir visi manytų, jog reikia eiti tokia kryptimi, tai būtų stimulas formuotis naujoms jėgoms”, - R. Smetona tikėjosi, jog jo pavyzdžiu paseks ir daugiau Seimo narių. Savo pareiškimą jis įteikė Seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui.

Kiek anksčiau spaudos konferencijoje Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkė, žemės ūkio ministrė Kazimiera Danutė Prunskienė tokiam R. Smetonos pareiškimui užbėgo už akių. “R. Smetonos požiūris į kai kuriuos koalicijos partnerius mums buvo žinomas kaip skeptiškas, - pasakė ministrė ir pasitraukimą iš frakcijos palygino su lietuvių liaudies šokiu klumpakoju. – Pavėluotas treptelėjimas, kai žmonės traukiasi tada, kai žino rezultatą koku nors klausimu. O ne demonstruoja savo principingumą, kai situacija tik klostosi, kai kyla abejonės ir panašiai”. Pasak K. Prunskienės, po ūkio ministro Viktoro Uspaskicho pasitraukimo iš ministrų kabineto ir Seimo, parlamente gali prasidėti judėjimai iš frakcijos į frakciją, ir tai, ko gero, yra neišvengiama.

Ignalinos atominės elektrinės administracija perspėjo visuomenę neišsigąsti "švaraus garo", kuris bus triukšmingai leidžiamas į orą šią savaitę. Pasak IAE pranešimo, per garo katilinės patikrinimą, kuris bus atliekamas nuo antradienio iki ketvirtadienio, "švarus, neradioaktyvus garas bus išmetamas į orą, patikrinimo metu bus triukšmas". Pastarąjį kartą visuomenė buvo nepagrįstai sunerimusi dėl radiacinio pavojaus, gegužės 26 dieną pasklidus gandams apie tariamą incidentą IAE arba Černobylio jėgainėje. Tačiau radiacinis fonas Lietuvoje buvo normalus, branduolinių incidentų nebuvo užfiksuota nei šalyje, nei jos kaimynystėje, nei toliau Europoje. Ignalinos AE pirmojo bloko reaktorius buvo visiems laikams išjungtas 2004 metų gruodžio 31 dieną, antrojo eksploataciją ketinama nutraukti 2009 metų pabaigoje. Jėgainės sovietinių RBMK modelio reaktorių eksploatacija nutraukiama, nes jie laikomi iš esmės nesaugiais. Eksploatacijos nutraukimo darbams Lietuva gauna ES finansinę paramą.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Du bendraminčiai Briuselio pasitarimuose dėl Europos Sąjungos konstitucijos – Prancūzijos prez. Jacques Chirac ir Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder birželio 16 d. Už jų – Lietuvos min. pirm. Algirdas Brazauskas.

EbS nuotr.

KANCLERIS RAGINA TĖSTI ES PLĖTRĄ

Berlynas, birželio 16 d. (ELTA). Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder paragino tęsti Europos Sąjungos plėtrą ir skatinti europinę integraciją.

G.Schroeder savo kalboje Vokietijos parlamente, sakytoje prieš išvykstant į Briuselyje vyksiantį ES viršūnių susitikimą, pažymėjo, jog reikia laikytis Rumunijos ir Bulgarijos stojimo į bloką tvarkaraščio, o Kroatijai palikti pakankamai galimybių prisijungti prie ES.

Pakeitus kursą, šios valstybės "neišvengs" grįžimo prie senojo nacionalizmo ir konfliktų, o taika "daug naudingesnė" ir pačiai ES", teigė jis.

Stojimo derybos su Turkija turi prasidėti spalį, kaip buvo planuota. Ankaros narystė 10-15 metų perspektyvoje atneštų daug "naudos", o rizikos laipsnis labai sumažėtų, kalbėjo G.Schroeder.

Vokietijos kancleris taip pat paragino tęsti europinę integraciją, nes ji atitinka Vokietijos interesus. Negalima atsisakyti "vienintelio projekto, suvienijančio visas Europos valstybes". Jis perspėjo vengti populizmo kalbant apie dabartines ES problemas ir nekvestionuoti tolesnės integracijos.

ES KONSTITUCIJA DAR NEŽLUGUSI

Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder birželio 16 d. atmetė užuominas, kad Euro-

pos Sąjungos Konstitucija pasidarė nebe perspektyvi, kai per referendumus ją atmetė Prancūzija ir Nyderlandai. "Aš tvirtai tikiu, kad gandai, jog ES Konstitucija "žlugusi", yra netiesa", - teigė G.Schroeder savo kalboje Vokietijos parlamente. Parlamente jis kalbėjo prieš išvykdamas į Briuselyje vyksiantį ES viršūnių susitikimą.

Per susitikimą Briuselyje vadovai svarstė bloko biudžetą ir tolesnius Sąjungos veiksmus ratifikuojant ES konstitucinę sutartį, kai ją atmetė prancūzai ir olandai.

Vokietijos aukštieji ir žemieji parlamento rūmai praėjusį mėnesį patvirtino ES Konstituciją, tačiau galutinė ratifikacija priklauso nuo šalies prezidento Horst Koehler. Prezidento konstitucinės sutarties patvirtinimas buvo atidėtas dėl teisi- nių problemų Vokietijos Konstituciniame teisme.

ES konstitucija buvo sudaryta tam, kad 25 šalių bloke būtų palengvintas sprendimų priėmimas, kai pernai prie bloko prisijungė 10 naujų narių. Norint, kad Konstitucija įsigaliotų, jai turi pritarti visos 25 Sąjungos šalys.

Kancleris dar kartą pabrėžė manąs, kad ratifikavimo procesas turi tęstis tose šalyse, kurios dar nėra apsisprendusios, nepaisant kai kurių politinių vadovų raginimų sustabdyti ratifikavimo procesą. "Tai kiek-

vienos šalies atskiras sprendimas, kada ir koku būdu ratifikuoti Konstituciją", - teigė Vokietijos kancleris. Jis tvirtino, kad Europos Sąjungai pirmi- ninkaujančio Liuksemburgo siūlymas dėl ilgalaikio bloko biudžeto yra protingas, tačiau dar nepatenkinamas. "Ant stalo padėti pasiūlymai yra labai protingi", - sakė G.Schroeder kalbėdamas Bundestage. Jų nepakanka, pridėjo jis.

Briuselyjevadovai bandė suderinti skirtumus dėl 25 narių bloko ilgalaikio biudžeto ir nustatyti ES ateities gaires.

"FAKT": S. HUSSEIN NORI BŪTI TEISIAMAS LENKIOJE

Varšuva, birželio mėn. 15 d. (ELTA). Ar Katovicai taps naujuoju Niurnbergu? Būtent šiame Lenkijos mieste už savo nusikaltimus gali būti teisiamas 68 metų amžiaus Irako diktatorius Saddam Hussein, rašo Lenkijos dienraštis *Fakt*.

Laikraščio korespondentui pavyko susisiekti su jo gynėjais - Giovanni di Stefano ir Mohammad Rashdan. Abu advokatai nori, kad S.Hussein būtų teisiamas ne Irake, kur jam gresia mirties bausmė. Pasak jų, būtų geriausia, kad procesas vyktų Švedijoje arba Lenkijoje. Kaip teigia teisininkai, S.Hussein anaipol ne- jaučia neapykantos lenkams, pažymi *Fakt*. "Kuo nusipelnė Irako diktatoriaus simpatijų, kad jis nori būti teisiamas Lenkijoje? Tai - ne mūsų nuopelnas. Tiesiog kruvinasis tironas paniškai bijo savo tėvynainių ir mirties bausmės, kuri vis dar galioja Irake", - rašo Lenkijos laikraštis.

Jo gynėjų planai labai paprasti: reikia surengti diktatoriaus teismą kuo toliau nuo Ira-

(Nukelta į 3 psl.)

J. CHIRAC RAGINA SURENGTI PASITARIMĄ DĖL ES ATEITIES

Birželio 16 d. vakare Briuselyje prasidėjusiame Europos Sąjungos (ES) viršūnių susitikime Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac pasiūlė bloko vadovams surengti neeilinį susitikimą ir jame aptarti Bendrijos ateitį, kuri skendi nežinomybėje, prancūzams ir olandams atmetus ES konstituciją.

"Prancūzija pasirengusi paremti neeilinio valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimo idėją, kad būtų aptarti tie esminiai klausimai, nuo kurių priklauso visos Bendrijos ir kiekvienos šalies atskirai ateitis", - sakoma J.Chirac kalboje, kurios tekstas buvo išplatintas prieš prasidedant viršūnių susitikimui.

ELTA

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVOS SEIMAS NEPRIĖMĖ OKUPACIJĄ SMERKIANČIĄ REZOLIUCIJĄ

Lietuvos žinių agentūros mums skelbė, kad Seimas, minint Gedulo ir vilties dieną, priims nutarimą “Dėl sovietinės okupacijos Lietuvoje 65-ųjų metinių ir pirmosios masinės tremties sukakčių minėjimo”. Kai kurių Seimo narių rūpesčiu buvo Seimui siūloma išreikšti susirūpinimą dėl Rusijos pareigūnų nuomonės apie okupaciją ir raginti savo Vyriausybę nuolat siekti okupacijos žalos atlyginimo, o Rusiją grąžinti išvežtus KGB archyvus bei pagrobtas mūsų kultūros vertybes. Šios rezoliucijos projektą parengė Tėvynės sąjungos frakcijos nariai.

Seimas, prisimindamas nežmoniškas sovietinio teroro aukas, žadėjo išreikšti nuoširdžią pagarbą visiems, kurie kovojo prieš tironiją ir pareikšti nepritarimą, kai Rusijos Federacijos pareigūnai bando teisinti ir neigti sovietinę okupaciją. Buvo siūloma pasveikinti Europos Parlamento ir JAV Kongreso rezoliucijas, smerkiančias fašizmą ir komunizmą ir raginančias Rusiją pasmerkti okupacijos pasekmes. Taip pat kviesti Europos Sąjungos ir NATO nares savo santykius su Rusija grįsti atsižvelgiant į tai, kaip Kremlius pripažįsta Baltijos valstybių okupaciją. Lietuvos Vyriausybė raginama siekti ne tik okupacijos žalos atlyginimo, bet ir susitarimo su Rusija, kad būtų mokamos pensijos už tremtyje ir koncentracijos lageriuose išbūtą laiką dirbant priverčiamus sunkius darbus nežmoniškomis sąlygomis ir kompensacijas už patirtus sveikatos sužalojimus.

Pateiktame Seimui projekte Rusija raginama pranešti Lietuvos partizanų vado gen. Jono Žemaičio-Vytauto ir kitų laisvės kovotojų bei Nepriklausomos Lietuvos veikėjų palaidojimo vietas, o jų palaikus perduoti Lietuvai.

Seimas taip pat raginamas pripažinti, jog net po 15 metų po Nepriklausomybės atkūrimo, daugelis buvusių tremtinių ir politinių kalinių nėra socialiai aprūpinti, nes kai kuriems iki šiol negrąžintas sovietinės okupacijos valdžios atimtas nekilnojamas turtas. Kartu buvo siūloma priimti reikiamus įstatymus, kad šių žmonių socialinė apsauga būtų pagerinta, o kolaborantai, padėję tremti Lietuvos gyventojus ir žudę mūsų tautos laisvės kovotojus, būtų išaiškinti ir perduoti teismui.

Rezoliucijos tekste Lietuvos Vyriausybė ir Vilniaus miesto taryba raginama iki Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio 2009 metais, pastatyti Lukiškių aikštėje paminklą Lietuvos Partizanui, o buvusių KGB pastatų vietoje įrengti Tautos kovų už laisvę bei nužudytų žmonių memorialą.

Tą rezoliuciją buvo siūloma priimti birželio 14 d. Seimo posėdyje, minint sovietinės okupacijos, įvykdytos 1940 metų birželio 15 dieną, 65 metų sukaktį ir pirmojo masinio nekaltų Lietuvos gyventojų trėmimo į Sibiro ir Tolimosios Šiaurės Sovietų Sąjungos žemes 1941 m. birželio 14 dieną 64 metų sukaktį. **Deja, Seimas tos rezoliucijos nepriėmė**, pranešė *ELTA*. Ar tai nuostabu? Kai Operos teatre buvo minima pergalės diena į jį atvyko medaliais su Stalino profiliu pasipuošę veteranai, o jų Lietuvoje esama per 70 tūkstančių. Savo ištikimybę Maskvai ir komunizmui jie parodė vainikų padėjimu “išvaduotojams” įvairiose Lietuvos vietose ir rusiškai kalbėję oratoriai demonstravo, kas yra penktoji Maskvos kolona Lietuvoje.

S. Tūbėnas

VTEK: V. USPASKICHAS PAŽEIDĖ ĮSTATYMĄ IR KŪRĖ BENDRĄ VERSLĄ MAKSSVOJE

Ūkio ministro Viktoro Uspaskicho veiksmai svarstant valstybinės reikšmės klausimus su Rusija ir priimant dalininkus į verslo informacijos centrus sukėlė interesų konfliktą. Taip konstatavo Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (VTEK).

Kaip *Elta* sakė VTEK pirmininkas Algirdas Meškauskas, tokiai išvadai birželio 16 d. posėdyje buvo pritarta beveik vienbalsiai - jai prieštaravo tik vienas iš penkių komisijos narių.

Tyrimą tarnybinės etikos sargai atliko Seimo narių prašymu. Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas Algirdas Monkevičius paprašė VTEK ištirti, ar ministras, aptardamas su Maskvos vyriausybės atstovais Lietuvos didmeninės prekybos ir logistikos centro statybos bei kitus klausimus, nepažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo. Teigiama, esą derybose su Rusijos pareigūnais V. Uspaskichas protegavo bendrovę “Krekenavos agrofirma”, kurios 17,44 proc. akcijų pats turi.

“Ūkio ministras V. Uspaskichas, turėdamas privačių verslo interesų, be Vyriausybės pritarimo, taip pat be Vilniaus miesto savivaldybės bei lėšas investavusios UAB “Eksimeta”

sutikimo, ėmėsi įgyvendinti bendros įmonės ir bendro verslo sukūrimą Maskvoje planą, o šio tikslo įgyvendinimui pasinaudojo savo kaip ministro pareigomis bei galiomis ir šiais savo veiksmais pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą”, - teigiama VTEK išvadoje.

Kitas liberalcentristas Saulius Lapėnas pateikė skundą dėl galimo Ūkio ministerijos spaudimo savivaldybėms priimti verslo informacijos centrų ir verslo inkubatorių dalininkais Lietuvos verslo darbdavių konfederaciją (LVDK, kuriai anksčiau yra vadovavęs V. Uspaskichas.

“Ūkio ministras V. Uspaskichas, kaip buvęs LVDK prezidentas, į verslo informacijos centrų valdymą, kurių dalininkė yra Ūkio ministerija, įtraukiant asocijuotas verslo struktūras neišvengė viešųjų ir privačių interesų konflikto ir pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje 3 straipsnio reikalavimus nešališkai, sąžiningai ir tinkamai atlikti tarnybines pareigas bei vengti interesų konflikto”, - konstatavo etikos sargai.

VTEK buvo pasiekęs dar vienas skundas dėl galimo mi-

nistro viešųjų ir privačių interesų konflikto. Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininko pavaduotojui, liberalcentristui Raimondui Šukiui užkliuvo V. Uspaskichą ginančios publikacijos spaudoje. Parlamentaras paprašė išsiaiškinti, ar jos nebuvo apmokėtos valstybės pinigais, taip pažeidžiant minėtą įstatymą.

Tačiau tarnybinės etikos sargai, pasak A. Meškausko, netinkamo ūkio ministro elgesio šioje situacijoje neižvelgė. VTEK pripažino negavusi duomenų, patvirtinančių valstybės biudžeto lėšų naudojimą asmeniniais V. Uspaskicho tikslais.

Anksčiau ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas yra pareiškęs, jog nuo etikos sargų sprendimo priklausys, kaip jis įvertins savo vadovaujamos Vyriausybės nario veiklą.

Etikos sargų sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo nuorašo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Su darbo vizitu Rusijoje viešėdamas V. Uspaskichas nekelė nei tarnybinio, nei asmeninio mobiliojo telefono, todėl jo komentaro apie VTEK išvadą nepavyko gauti. **LGITIC**

VOKIETIJOS PARLAMENTAS PASMERKĖ MASINĮ ARMĖNŲ ŽUDYMĄ

Vokietijos parlamentas priėmė rezoliuciją, kurioje Osmanų imperija smerkiama už masinį armėnų žudymą prieš 90 metų, sukeldamas didelį jos įpėdinės Turkijos nepasitenkinimą.

Surengusios balsavimą šiuo klausimu netrukus po vyriausybės ir opozicijos nesutarimų dėl Turkijos prisijungimo prie Europos Sąjungos, visos pagrindinės partijos Bundestage pareiškė apgailestavimą dėl to, ką daugelis istorikų vadina genocidu. Pati Turkija kategoriškai nesutinka su tokiu terminu.

Tiesa, Vokietijos parlamento rezoliucijoje šie įvykiai nevadinami genocidu, bet ji yra savotiškas Ankaros ir Berlyno, tvirtai remiančio Turkijos siekį įstoti į ES, tarpusavio santykių patikrinimas. "Tai - apgailestautina rezoliucija, ir mes ryžtingai ją smerkiame", - sakoma Turkijos užsienio reikalų ministro Abdullah Gulo pareiškimė.

Rezoliuciją jis pavadino vienašališka ir "provokacine", taip pat pažymėjo, kad ji žeidžia turkų tautos jausmus.

Turkija atmeta kaltinimus dėl 1,5 mln. armėnų nužudy-

mo per tragiškus 1915 iki 1923 metų įvykius, vadinamus genocidu. Ankara pripažįsta šimtų tūkstančių armėnų žūtį, bet kartu pažymi, kad to meto pilietiniai konfliktai pareikalavo dar daugiau turkų gyvybių.

A.Gulo Vokietijos laikraščiai *Rheinische Post* taip pat pažymėjo, kad rezoliucija atspindi "didžiulį neteisingumą dėl Turkijos ir turkų, gyvenančių Vokietijoje".

Jeigu Vokietijos mokyklose moksleiviams bus aiškinama, kad armėnai buvo "naikinama", kaip teigia rezoliucija, tai šalies paaugliai susidarys priešišką požiūrį į turkus, sakė A.Gulo. Vokietijoje gyvena apie 2 mln. turkų.

Rezoliucijoje Turkija raginama sudaryti nepriklausomą komitetą, į kurį įeitų turkų ir armėnų istorikų, taip pat kitų šalių mokslininkų, kad būtų galima padaryti dokumentais pagrįstą išvadą dėl vykusių įvykių ir surengti Stambule praėjusį mėnesį atidėtą konferenciją šiuo klausimu.

A.Gulo pareiškė, kad Ankara atvėrė savo archyvus istorikams ir pasiūlė sudaryti bendrą Turkijos ir Armėnijos komisiją turkų ir armėnų san-

tykiams Osmanų imperijos laikais ištirti.

Rezoliucija taip pat pasmerkė to meto Vokietijos valdžią už tai, kad ji nemėgino sustabdyti žudynių, nors turėjo "informacijos apie organizuotą armėnų išvaramą ir naikinimą".

Vokietija buvo Osmanų imperijos sąjungininkė Pirmajame pasauliniame kare, kai vyko žudynės. **Delfi**

(Atkelta iš 2 psl.)

S. HUSSEIN...

ko, ten, kur nėra mirties bausmės. Kur? Labiausiai tikėtą Švediją. "Tai rami ir neutrali šalis, - sakė dienraščiai G. di Stefano. - Jau ėmėmės žygių, kad teismas vyktų ten. Bet mūsų pastangos gali būti nesėkmingos".

Kodėl? Su tuo jokių būdu nesutiks amerikiečiai, kadangi Švedija nebuvo jų sąjungininkė per karą Irake, be to, šios Skandinavijos šalies kalėjimai priimena sanatorijas: kaliniai juose netgi gauna dovanų gimtadienio proga, pabrėžia *Fakt*.

Tad S.Hussein advokatai, siekiantys išgelbėti savo kliento galvą, ieško kompromisinio sprendimo: jie nori, kad teismo procesas būtų surengtas Lenkijoje, baigdamas pažymi dienraštis.

EMIGRACIJOS NEREIKIA SUREIKŠMINTI

Vilnius, birželio 15 d. (ELTA). Prezidento Valdo Adamkaus nuomone, emigracijos problemos nereikia perdėti sureikšminti ar dramatiizuoti, taip pat nereikia perdėti optimistiškai tikėtis, kad nemaža dalis emigravusių lietuvių grįš į Lietuvą. "Paprastai ir šiandieną galvoju, kad tai (emigracija - *ELTA*) nėra kažkokia tragedija, dėl kurios mums visiems reikia pradėti žudyti. Taip, tai yra problema, tačiau emigracija vyko visais laikais ar bent nuo 1905 ir kitų metų, ir ta emigracija, manau, vyks ir toliau", - kalbėjo V. Adamkus birželio 15 d. Prezidentūroje surengtame pasitarime emigracijos ir išeivijos klausimais. Šiame pasitarime taip pat dalyvavo atitinkamų Seimo komitetų, Užsienio reikalų, Finansų, Švietimo ir mokslo bei Vidaus reikalų ministerijų, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento vadovai, Pasaulio lietuvių bendruomenės, Lietuvių išeivijos instituto, mokslo institucijų bei nevyriausybinių organizacijų atstovai.

V.Adamkus savoje kalboje

pabrėžė, kad niekas emigracijos nesustabdys, ji ir toliau vyks, todėl klausimą, prezidento teigimu, derėtų formuluoti kitaip - kaip su emigravusiais išeiviais palaikyti ryšius, "kaip su jais gyventi, (...) kaip sudaryti jiems tą jausmą, kad jie vis tiek yra mūsų visų dalis". Jo teigimu, per daug nesukant galvų, kaip prisivilioti emigravusiuosius atgal į Lietuvą, derėtų visų pirma kelti ekonominę gerovę Lietuvoje, o tai savaime taptų trauka grįžti į tėvynę ypač vadinamiesiems ekonominiams emigrantams. Kaip po pasitarimo Prezidentūroje žurnalistams sakė prezidento patarėja Halina Kobeckaitė, pagrindinis pasitarimo tikslas - suvienyti pastangas ir iniciatyvas rengiant ilgalaikę valstybės santykių su išeivija strategiją.

Užsienio reikalų ministerija yra parengusi pasiūlymų paketą, kaip spręsti emigracijos ir išeivijos problemas, Vyriausybė taip pat yra pavedusi Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamentui parengti ilgalaikę valstybės santykių su išeivija strategiją. Pasak H.Kobeckaitės, pasitarime buvo

išdėstytos pagrindinės šios strategijos mintys.

"Pasitarime išaiškėjo, kad emigracija yra ištisinis procesas ir kalbant apie ją negalima vienareikšmiškai visko apibrėžti, nes yra senoji emigracija, kuri yra įsikūrusi JAV, Kanojoje ir kitur, yra ekonominė emigracija - per pastaruosius 15 metų apie 300 tūkst. žmonių yra išvažiavę ir jie yra Lietuvos piliečiai. Lietuva yra suinteresuota tuos piliečius išsaugoti", - sakė H.Kobeckaitė.

V.Adamkus savo metiniame pranešime yra pažymėjęs, kad valstybė turi aktyviau ir nuosekliau rūpintis išeivijos ryšiais su Tėvyne, užtikrinti jos dvasinių poreikių tenkinimą, tautinio tapatumo išsaugojimo sąlygas. Paskutinį kartą lietuvių išeivijos problema jis aptarė neseniai su valstybiniu vizitu viešėdamas Ispanijoje, kur buvo susitikęs su Ispanijos lietuvių bendruomenės atstovais. Tąkart V. Adamkus taip pat pabrėžė ne vienalaikių priemonių, o nuoseklios valstybinės politikos emigracijos ir išeivijos klausimais būtinybę.

Vilniuje birželio 15 d. atidengtas paminklas "Aukojimas" Lietuvos laisvės gynėjams prie televizijos bokšto, dalyvaujant Lietuvos Respublikos prezidentui Valdui Adamkui. Skulptorius Darius Bražiūnas, architektas Artūras Asauskas. *ELTA nuotr.*

IŠPUOLĮ PRIEŠ A. KUBILIŲ LAIKO KERŠTU

Susirūpinęs dėl pasirodžiusios Tėvynės sąjungos pirmininką Andrių Kubilių šmeižiančios informacijos, partijos politikos komiteto pirmininkas eu-

roparlamentaras Vytautas Landsbergis pareiškė manąs, kad tai gali būti kerštas. Jo nuomone, išpuolis prieš Tėvynės sąjungos pirmininką buvo inicijuotas asmenų, kuriuos A. Kubilius yra griežtai kritikavęs ir viešai siūlęs atsistatydinti.

"Keršto motyvas prieš A. Kubilių gali sutapti ir su taktiniu tikslu: nukreipti dėmesį nuo dviejų dideles ambicijas turėjusių, o dabar besitraukiančių politikų", - pažymi V. Landsbergis. Tačiau, anot jo, *Lietuvos ryto* veiksmas teikiamas kaip savarankiškas, todėl kelia tiesioginės laikraščio atsakomybės klausimą. "Pačių prasiimanymas ar patiklus požiūris į prasimanymą? To patiklumo tikimasi iš skaitytojų", - teigia V. Landsbergis, rekomendavęs partijos pirmininkui A. Kubiliui kreiptis į Generalinę prokuratūrą su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą.

ELTA primena, kad generalinio prokuroro pavaduotojas Gintaras Jasaitis bei Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovas Povilas Malakauskas birželio 16 d. patikino Tėvynės sąjungos frakciją, kad vadinamojoje bendrovės "Rubicon group" "juodojoje buhalterijoje" su Tėvynės sąjungos vadu Andriumi Kubiliumi galimai siejamų iniciatyvų ir išmokų sumų nėra.

Generalinė prokuratūra aiškinsis, kas šmeižia Tėvynės sąjungos partijos pirmininką A. Kubilių.

RUSIJOJE DEMOKRATIJA REGRESUOJA KAIP NIEKUR KITUR

Pastaraisiais metais demokratijos raida Rusijoje, kaip ir Azerbaidžane, patyrė pačių negatyviausių pokyčių tarp visų pokomunistinių valstybių. Tokia išvada skelbiama Amerikos visuomeninės organizacijos "Freedom House" metiniame pranešime, kuris išspausdintas jos oficialiame tinklalapyje.

Kaip informuoja Rusijos naujienų tinklalapis "Lenta.ru", demokratinis šių dviejų šalių vertinimas smuktelėjo labiau nei kitų, ir pirmiausia dėl nesiliaujančių jų prezidentų pastangų konsoliduoti valdžią savo rankose.

Rusijoje didžiausią žmogaus teisių gynėjų susirūpinimą sukėlė rinkimų ir teisės sfera, nepriklausomos žiniasklaidos padėtis, teismo organų struktūra ir nepriklausomumo laipsnis. "Tai, kad daugelyje buvusios SSRS valstybių pažeidžiami demokratiniai principai, iš dalies susiję su Rusijoje stiprėjančiu autoritarizmu", - paži-

mėjo organizacijos vykdomoji direktorė Jennifer Windsor.

Kaip pažymi pranešimo autoriai, neigiama Rusijos raida 2004 metais labai kontrastuoja su įvykiais kaimyninėje Ukrainoje. Pastaroji, kaip ir Bosnija ir Hercegovina, pokomunistinių šalių demokratizavimo eigos lentelėje gerokai šoktelėjo aukštyn.

Pranešimo autorių nuomone, Rusija nusipelno didžiulio dėmesio. "Nuo Rusijos demokratijos likimo priklauso pernelyg daug - padėtis ne tik posovietiniame regione, bet ir visame pasaulyje", - pabrėžė J. Windsor. Pasak jos, JAV ir Europa privalo daryti spaudimą Maskvai, kad jų vaidmuo plėtojant demokratiją ne tik savo šalyse, bet ir visame pasaulyje, taptų konstruktyvesnis. 2004 metų pabaigoje kitame "Freedom House" pranešime Rusija iš "dalinais laisvų" šalių kategorijos atsidūrė tarp "nelaisvų".

Delfi

V. ŽIRINOVSKI SVEIKINA BALTIJOS VALSTYBES SU ĮSTOJIMO Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ 65-OSIOMIS METINĖMIS

Rusijos liberaldemokratų partijos vadas Vladimir Žirinovski birželio 17 d. Dūmoje sakytėje kalboje pasveikino Baltijos valstybes su įstojimo į Sovietų Sąjungą 65-osiomis metinėmis, remdamasi Rusijos naujienų agentūra "Novosti" pranešė *ELTA*.

"Prieš 65 metus Sovietų Sąjunga pasiekė Rusijos imperijos sienas", - pareiškė radikaliais pasisakymais garsėjančis V. Žirinovski.

1939 metais Maskvoje buvo pasirašyta Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos nepuolimo sutartis, dar vadinama Molotovo-Ribbentropo paktu. Dūmos pirmininko pavaduotojas pareiškė, jog "penktasis - devintasis dešimtmečiai buvo patys geriausi Lietuvos, Latvijos ir Estijos istorijoje", nes tais metais jos pasiekė savo istorinių aukštumų.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras yra nurodęs, kad be-

veik 300 000 Lietuvos piliečių pateko į Sibiro tremtį ir lagerius. Jo duomenimis, iš tiesų Sibire žuvo 50-60 tūkst. lietuvių - kas penktas kalinys ar tremtinys.

"Galiu tik pasveikinti Baltijos valstybių piliečius su praeities pasiekimais", - tikino radikalas. Jo nuomone, Lietuva, Latvija ir Estija atsidūrė regresijos kelyje, nes įstojus į Europos Sąjungą pablogės šių šalių ekonominė situacija ir išaugo nedarbas.

PANAIKINO VIZŲ REŽIMĄ LIETUVIAMS

Gruzija vienašališkai nuo 2005 metų birželio 15 dienos panaikino vizų režimą Lietuvos Respublikos ir kitų Europos Sąjungos šalių piliečiams, kurie vieši šalyje iki 90 dienų, teigiama Užsienio reikalų ministerijos pranešime spaudai. Lietuvos piliečiai, kurie mokslo, darbo ir panašiais tikslais pageidauja būti Gruzijoje ilgiau nei 90 dienų, turi gauti Gruzijos vizą šios šalies diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLAUSE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

RUSAI NEMANO, KAD BALTIJOS ŠALYS BUVO OKUPUOTOS

Milžiniška rusų dauguma nemano, kad 1940 metais Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes, rodo gegužės viduryje bendrovės "Baškirova ir partneriai" atlikta apklausa, kurioje dalyvavo 1 tūkst. 500 asmenų.

Anot šio viešosios nuomonės tyrimo, 70.5 procento apklaustųjų visiškai arba iš dalies

nesutinka su teiginiu, kad 1940 metais Sovietų Sąjunga okupavo Baltijos valstybes. Tik 17 procentų apklaustųjų nurodė, jog pritartų tokiam teiginiui.

Į klausimą, ar Rusijai reiktų atsiprašyti Baltijos šalių už okupaciją, net 80.2 procento atsakė - ne, o 66 procentai apklaustųjų tokiam žingsniui kategoriškai prieštarautų.

1939 metais Maskvoje buvo pasirašyta Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos Nepuolimo sutartis dar vadinama Molotovo-Ribbentropo paktu. Slaptaisiais protokolais abi valstybės pasidalino įtakos sferomis Rytų Europoje: Stalinui atiteko Baltijos valstybės ir rytinė Lenkijos dalis, Hitleriui - Vakarų Lenkija. *ELTA*

PRANCŪZAI NESAKĖ “NE” EUROPOS SĄJUNGAI

Dr. Leonas Milčius

II.

PRANCŪZŲ VADOVŲ KLAIDA

Vėliau įvyko susitikimas su kai kuriais Raudondvario bendruomenės centro nariais, pasidalinta mintimis apie dabartines Lietuvos ir Prancūzijos politines aktualijas. Suprantama, kad įdomiausia buvo išgirsti jų išpūdžius apie prieš kelias dienas Prancūzijoje vykusį referendumą dėl Europos Sąjungos Konstitucijos bei kaip jie žiūri į Europos Sąjungą apskritai.

- Nors aš balsavau už ES Konstituciją, bet ja nesu patenkintas, - kalbėjo Jean Bigot. – Toks didžiulis dokumentas negali būt priimamas arba atmetamas referendumu, nes eiliniai žmonės jo negali perskaityti. Žmonės pasisakė ne prieš Konstituciją, bet prieš tokią jos pateikimo formą. Referendumu galima priimti tik principines Konstitucijos nuostatas. Be to, ten rašoma tik apie ekonomiką. Ekonomika gali ir keistis, o visai mažai kalbama apie žmones, santykius tarp jų. Ekonominius klausimus gali spręsti tik specialistai, vyriausybės. Jeigu būtų klausama, ar jūs pritariate Europos Sąjungai, tai už ją pasisakytų 95 arba net ir 97 procentai prancūzų. Manau, kad bus rastas protingesnis sprendimas ir surengtas naujas referendumas.

Tad šie žodžiai, o ir vėlesni asmeniškai pokalbiai tik patvirtino, kad Lietuva labai gerai

padarė, nusprendusi ES Konstituciją ratifikuoti Seime, nes parlamentarai, politikai, specialistai tikrai gali, o ir privalo, atidžiai perskaityti visus svarstomus dokumentus. Žinoma, ar tai visada padaroma, tai jau parlamentaro kvalifikacijos, garbės ir moralės klausimas. Ir dar kartą įsitikinau, kad jeigu būtų pasinaudota Lietuvos Konstitucijos priėmimo pavyzdžiu, kai visuotiniame referendume priimami tik svarbiausieji dalykai, pamatiniai straipsniai, o vėliau kuriami ir parlamente priiminėjami konstituciniai įstatymai, tai taip pat problemų būtų buvę mažiau. Gi neteikiame referendumu tvirtinti kokio dangoraižio, lėktuvo, laivo ar miesto detalaus plano projekto. Teisiniai dokumentai būna nemažiau sudėtingi, tad nereikia jų rengimą, skaitymą ir įvertinimą primesti eiliniams žmonėms. Europos sąjungos, o ir Prancūzijos vadovybės šiuo atveju tikrai padarė organizacinę klaidą.

RUMŠIŠKIŲ TURTAS

Dideli ir gerą išpūdį svečiams paliko Rumšiškės, čia esantis buties muziejus po atviru dangumi. Atrodo, prancūzai tikrai suprato kuo skiriasi Dzūkija nuo Žemaitijos, ar Suvalkija nuo Aukštaitijos. Kol nepavargu ne tik kiekvienas senovinis pastatas, bet ir rakandas jiems buvo įdomus.

- Didelius turtus jūs dar turite, saugokite juos, ypač me-

Svečiai ilsisi Rumšiškėse, buties muziejaus vienoje iš Aukštaitijos sodybų. Iš kairės Jocelyne Beucher Gohier, Gerard Doucet, Joseph Garnier, Marie Jose Doucet ir Jean Marcel Bigot. *Leono Milčiaus nuotr.*

dinius pastatus, bažnyčias, tokių Europoje jau mažai, - nuosirdžiai sakė Jean. O ir pats galvojau, gi čia tokia vieta, kurią nors kartą per savo gyvenimą turėtų pamatyti kiekvienas lietuvis, nes be šio muziejaus, be jo gausių pastatų, eksponatų, pagaliau gėlynų, pievų ir viso nuostabaus kraštovaizdžio, sunku būtų labai trumpu laiku suvokti lietuvių gyvenimo savitumą, jų tradicijas, papročius.

Dabar Lietuvos spauda, o ir visa žiniasklaida daugiausia dėmesio skiria patiems nesąžiningiausiems politikams, nusi kaltėliams, arba šiaip nuo moralės labai jau nutolusiems žmonėms. Tad kartais atrodo, kad visi žmonės siaubingi, visi nedori, savanaudžiai ir pan. Bet taip nėra. Yra šimtai ir tūkstančiai labai gražių, nuostabių žmonių, kurie savo darbais, savo gyvenimu kuria grožį,

kuria tikrą Lietuvą. Pagalvojau, kad nors su vienu iš jų reikia ir svečius supažindinti, juo labiau, kad jų labai savita ir įdomi sodyba buvo čia pat, Pravieniškėse. Tai dailininkės keramikės Audronės ir metalo gaminių meistro Leono Glinskių sodyba. Be to, juos atsimenu nuo Sąjūdžio laikų. Tada jie dalyvaudavo visuose Sąjūdžio Kau-no tarybos posėdžiuose, kituose renginiuose ir filmuodavo, filmuodavo. Be jų turimos medžiagos, dabar tikrai jau Sąjūdžio istorijos neatkurtume. Nuvykome ir neapsirikau. Svečiai buvo sužavėti. Čia pat, ant žolės, buvo eksponuojami ponios Audronės keramikos darbai. Vis šie darbai, sodyba, o ir patys jos šeimininkai, kiekvienam svečiui buvo naujas atradimas. Pats sau tariau: - Būtina, tiesiog būtina apie šiuos nuostabius žmones parašyti daug

platesnį straipsnį.

Jau vėlai, vakarienėjant Bajorkiemyje, netyčiomis atsidūrėme dar vienoje gražioje šventėje “Bernelių vasara Europoje”. Motociklais vežant visų Europos sąjungos šalių vėliavas, plevėsavo ir Prancūzijos trispalvė, kurią svečiai sutiko plodami.

- Neabejokite, Prancūzija tikrai yra už Europos Sąjungą, - dar pakartojo svečiai. Ir, atrodė, netikėti tikrai negalima.

O sekmadienį, prieš paliekant Lietuvą, Jean Bigot dar paskambino telefonu ir paprašė visiems padėkoti už priėmimą, už tikrai įdomias naujas pažintis, už svetingumą. Ką gi ir mes nemažiau esame dėkingi už domėjimąsi mūsų kraštu, už paramą mūsų vaikams, kuriais, deja, mes ir mūsų valstybė visais dar nesugebame tinkamai pasirūpinti. (Pabaiga)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)

CV.

Beje, ir paskelbus pertrauką ligi ryto, per tą naktį iš kovo 10-osios į 11-ąją turėjo būti padaryti labai reikšmingi sprendimai. Sąjūdžio deputatų klubo posėdis baigėsi jau kovo 11-ąją apie antrą valandą ryto galutiniu nutarimu - rytoj, tai yra šiandien, skelbiam Nepriklausomybę, - o ligi aušros dar buvo redaguojamas laikinosios konstitucijos projektas.

Kovo 11-osios pakako numatytiems darbams, nes buvo daug jai ligi tol dirbančių, rengiančių Nepriklausomybės atkūrimo aktus, ir berods niekas prilindęs neardė; o svarbiausia, kad Sąjūdis tą dieną atlaikė dar vieną istorinį išmėginimą.

Prisimename, kad Sąjūdyje buvo nemaža komunistų partijos narių, buvo jų ir tarp Sąjū-

džio remtų deputatų. Vieni jau anksčiau numetę bilietus ir lengviau atsikvėpę, kiti dar besivaržantys iš karto tai padaryti, treči galbūt apgauti LKP atsiskyrimo manevro, gyvenantys atsinaujinimo iliuzijomis ir nematytys principinės takoskyros tarp Sąjūdžio ir “neplatforminės” LKP nuostatų.

Todėl pralaimėjusi rinkimuose pusė dar nesijautė visai pralaimėjusi. Ir vėliau girdėdavome pasiguodimų, esą komunistai iš tikrųjų laimėję Aukščiausiosios Tarybos rinkimus, nes tų susijusių su senąją SSKP buvusi dauguma. Iš čia kilo ir tam tikros LKP viltys, kad galbūt slaptu balsavimu renkant Aukščiausiosios Tarybos pirmininką Sąjūdžio dauguma skils, o komunistai pasi-

rodys iš tikrųjų laimėję, nors ir prieš tai apgavę rinkėjus eidami su Sąjūdžio vėliava. Pakeisti pavadinimai kartais lemia sėkmę.

Taip tada neatsitiko; išrinkti žmonės pasirodė sąžiningi, dar nepersimetė kitur, Sąjūdis nesuskilo nė slaptame balsavime, ir LKP vadovas - kandidatas į Aukščiausiosios Tarybos pirmininkus - tų galimų balsų negavo.

Po to Sąjūdis jau nebeskilo nė Kovo 11-osios viešuose balsavimuose, o vardiniame balsavime už Nepriklausomybės aktą prie Sąjūdžio prisidėjo ir neplatforminė LKP. Nebalsavo tada tik maža grupė deputatų, susijusių su platformine SS kompartija. (Sovietų Sąjungą sutrumpindavome į “SS”, kai

kada visai gerai skambėjo.)

Aš prisimenu tos pakilios dienos dramatiškas povandenines sroves, kad geriau suvoktume mano paminėtą takoskyrą, kuri galėjo nulemti vienokį ar kitokį Lietuvos likimą. Nesunku matyti, kad jeigu Sąjūdis būtų skilęs pirmame svarbiame balsavime, jį pralaimėdamas, *kitokia dauguma* jau būtų svarščiusi ir Nepriklausomybės aktus, juos atidėdama, pakeisdama ir laiduodama.

Nuo pat Sąjūdžio atsiradimo jame ir LKP kristalizavosi dvi kryptys - į tikrą ir visišką arba dalinį ir išprašytą Lietuvos valstybingumą. Kitaip tariant, arba tikra valstybė, kuriai nereikia iš anksto prašyti ir derėtis, kiek jai duos to suvereniteto; arba tik pusvalstybė, iš anksto sutinkanti su apribotu suverenitetu, kadangi visko vis tiek negausi, taigi reikia būti “realistais”...

Anksčiau tos kryptys kartais dar painiodavosi, ir tai buvo natūralu Sąjūdžio Steigiamajame suvažiavime, o virto gera

pamoka vadinamojo ekonominio savarankiškumo istorijoje. Maskvai lyg leidus rengti Pabaltijo ekonominio savarankiškumo įstatymus, o po to pajuokiamai sumenkinus, iš esmės atmetus, ne vienas tokio riboto savarankiškumo šalininkas, manau, padarė drąsesnę išvadą tikro valstybingumo naudai.

Nekalbant apie primityvų sovietinį fundamentalizmą, kuriame murdėsi Burokevičiaus, Gurecko, Švedo, Jarmalavičiaus tipo veikėjai, mąstančioje visuomenėje ryškėjo dvi Lietuvos permainų koncepcijos.

Jas ir šiandien verta matyti, kad suvoktume, kuri kryptis Kovo 11-ąją laimėjo, o vėliau buvo apginta ir vis dar tebėra reikalinga apgynimo.

Tai Lietuvos kaip *kitos*, nepriklausomos valstybės koncepcija (ne Sovietų Sąjungoje, bet kaimynystėje!), su kuria konkuravo visai skirtinga koncepcija, būtent “*suverenitine*” Lietuvos *autonomija*.

(Bus daugiau)

IŠKILMĖS LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE

Čikagoje ar jos apylinkėse veikia dvejios lietuvių kapinės: Šv. Kazimiero ir Lietuvių Tautinės kapinės. Šv. Kazimiero buvo įsteigtos lietuvių katalikų 1903 m., o kuomet laisvamanius, religijai abejingus tautiečius ten buvo laidojama atskiroje vietoje – “už tvoros”, gimė Lietuvių Tautinės kapinės (anksčiau vadintos tautiškomis kapinėmis), kurių įsteigimo data – 1911 metai.

Kaip ir visas katalikų turtas taip ir tos katalikų lietuvių kapinės nėra lietuvių nuosavybė ir iš jų pavadinimo net išmestas žodis “lietuvių”. Tačiau antrosios “tautinės” kapinės dar ir šiandien yra administruojamos lietuvių ir yra jų nuosavybė.

Kasmet “Memorial” šventės savaitgalį šiose kapinėse lietuviai rengia minėjimus – didesnius tautiečių susibūrimus. Šiais metais atitinkamos apeigos buvo suruoštos – sekmadienį, o kazimierinėse pirmadienį.

PASAULIETIŠKA PROGRAMA

Jeigu kazimierinėse kapinėse buvo laikomos šv. Mišios, o tik po jų vyko pasaulietiška programa prie steigėjų paminklo, tai tautinėse religinių apeigų nebuvo.

Čia susirinkus lietuviams šauliams ir Dariaus ir Girėno Amerikos legiono posto nariams su savo ir Lietuvos bei JAV vėliavomis, buvo išklausyta kalbų, rimties pobūdžio dainų bei muzikos. Kalbėjo šių kapinių valdybos prezidentas Julius Kuzas, giedojo sol. Dalia Eidukaitė Fanelli, grojo dūdų orkestras, vadovaujamas Peter Zolubos.

Kadangi dangus gerokai niaukstėsi ir buvo žadamas lietus, tai nedaug mūsų tautiečių susirinko į šias iškilmes. Tuo pačiu metu prie Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčios vyko piketas prieš tos parapijos naująjį kleboną, nepaisantį lietuvių tikinčiųjų pageidavimų, tai ir tas įvykis, be abejo, nutraukė būrį tautiečių nuo dalyvavimo iškilmėse šiose kapinėse. Tačiau tie, kurie čia atvyko, gėrėjosi šia amžino poilsio vieta, kurioje vyrauja tikra lietuviška dvasia. Susirinkusieji gėrėjosi gražia “vėliavų alėja” bei didžiųjų lietuvių paminklais – jų tarpe didžiojo lietuvių kovotojo už lietuvių teises – dr. Jono Šliupo, Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus ir kitų lietuvių veikėjų, daug dirbusių Lietuvos ir lietuvių naudai.

Beje, teko kalbėtis ir su šių

kapinių administratoriumi Sauliumi Balsiu, kuris jau 22 metai ištikimai dirba šį darbą ir nuširdžiai padeda mirusiųjų lietuvių šeimų nariams. Čia netaikomi apribojimai dėl įrašų tekstų paminkluose, kaip kad yra daroma kazimierinėse. Ir bendrai – čia galima susikalbėti lietuviškai, kas ne visada pasiseka šv. Kazimiero kapinėse, kurių administracijoje dirba daugumoje ne lietuviai.

“Čia guli lietuviai / mylėję / ieškoję šviesos ir gerovės, / kovoję / su priespaula, skurdu, / su prietarais, / su savo klebonais,” – tokie žodžiai telpa Amerikos lietuvių poeto Kleopo Jurgelionio eilėraštyje, patalpintame Lietuvių tautinių kapinių 25 metų sukakties proga 1936 m. išleistame leidinyje.

Leidinyje taip pat nupasakojamos aplinkybės, privedusios įsteigti tautines kapines. O jos buvo didelis klebonų savivaliavimas ir mūsų, daugumoje bemokslių tautiečių, pažeminimas bei išnaudojimas.

Kaip atrodo, dar ir šiandien kai kurie lietuvių kilmės klebonai dar nepamiršo anų, senų laikų ir bando nesiskaityti su lietuvių jausmais. Ir neseniai surengti piketai prie Gimimo Šv. Mergelės Marijos parapijos bažnyčios įrodė, kad šių dienų lietuviai dar žada kovoti už savo teises. *Edvardas Šulaitis*

dentą Theodore Roosevelt 1906 m. išleisti itin reikšmingą Maisto ir vaistų higienos įstatymą. Iškilmės vyks birželio 23 d., ketvirtadienį, 2 v.p.p. prie buvusių pagrindinių skerdyklų vartų, esančių ties Exchange Ave. į vakarus nuo 42 ir Halsted gatvių sankryžos. Drauge su Amerikos Lietuvių Taryba iškilmėse dalyvaus Maisto ir prekybos sąjungos darbuotojai, iš Vašingtono Federalinės Maisto (Nukelta į 7psl.)

Lietuvos šaulių ir Amerikos legiono veteranų vėliavos “Memorial Day” šventėje lietuvių tautinėse kapinėse Čikagoje. *E.Šulaičio nuotr.*

Keturiasdešimt trečiasis “Dirvos” NOVELĖS KONKURSAS

Organizatorius: Korporacijos Neo-Lithuania vyriausioji valdyba JAV-se

Finansavimas iš A.A. Simo Kašelionio palikimo

Tematika: Autoriams suteikiama neribota teisė pasirinkti novelės temą.

Reikalavimai: Konkursui siunčiamos novelės privalo būti parašytos mašinėle ar kompiuteriu su lietuvišku raidynu dvigubais tarpais tarp eilučių ir dviejų su puse centimetrų lauku ir turi būti neilgesnės kaip 20 puslapių. Rašiniai privalo būti pasirašyti slapyvardžiu. Šis slapyvardis užrašomas ant pridėto užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Atplėšiami tik laimėjusių vokeliai. Nepremijuoti rankraščiai negražinami.

Rašiniai turi būti atsiųsti iki **2005 m. lapkričio 1 d.** (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti adresu:

**“Dirva”, Novelės konkursas,
P.O. Box 19010
Cleveland, Ohio 44119-0010
USA**

Informacija: el. paštu: dirva@ix.netcom.com

Premijos: Pirmoji premija – 500 JAV dolerių, Antroji premija – 300 JAV dolerių

Konkurso rašinių vertinimo komisija sprendžia paprasta balsų dauguma.

PAMINKLO ATIDENGIMO IŠKILMĖS

Amerikos lietuvių taryba praneša, kad birželio 23 d., ketvirtadienį, Čikagos skerdyklų vartai bus paženklinti kaip literatūrinis istorinis paminklas. Ši istorinė vieta jau yra Federalinės ir miesto valdžios saugomas paminklinis objektas. Šia proga bus atmenama šimto metų sukaktis nuo Upton Sinclair romano “Džiunglės” (“The Jungle”) parašymo. Knygoje

aprašomas lietuvių emigranto Jurgio Rudkaus ir jo šeimos patirtis Čikagos skerdyklų rajone. Keturis šimtus akrų apimančiame skerdyklų rajone dirbo tūkstančiai lietuvių ir kitų imigrantų XX amžiaus pradžioje. Šis literatūrinis kūrinys, laikomas klasika, tapo privalomas JAV universitetų ir gimnazijų literatūros kursuose. Teigiama, kad ši knyga paskatino prezi-

samblyboje sovietai turėtų tris balsus: Rusijos, Ukrainos ir Bielorusijos, primindamas, kad ir Lietuva (!) gal užsitarnavo ekstra balsą. Churchill bandė tokį reikalavimą atremti sakydamas, kad ir D. Britanija susideda iš Anglijos, Škotijos, Valijos ir Š. Airijos – “tai mums reikia keturių balsų”. “O kaip su mūsų dominijomis, Kanada, Australija, ir Indija?”,- pridūrė premjeras. Po ilgesnių derybų Stalinas nusileido, gavo du balsus, o Churchill – vieną. FDR į tuos ginčus stengėsi nesikišti, nes nenorėjo rizikuoti tuo prarasti visą jo branginamą JT idėją, nors dar įsiterpė tiek: “Kaip aš galiu grįžti namo, ir pasakyti Senatui, jog Rusija gavo tris balsus, o mes – vieną?”. Sovietai iš tikrųjų pradžioje norėjo 16 balsų, po vieną kiekvienai respublikai!

Kai prieš aštuonias dienas konferencija prasidėjo, Kryme buvo šalta ir drėgna, bet joms baigiantis atšilo. Kažkas tai pavadino Roosevelt oru, gal todėl, kad jis visuomet prastai atrodė. Toks pavadinimas paplito tarp visų delegacijų, ir net pats Stalinas šypsojosi tai girdėdamas.

Kiekviena posėdžių diena baigdavosi iškilmingais pietumis, kurių šeiminingais, pasikeisdami, buvo trys Didieji. Per juos būdavo valgoma, geriama, siūlomi tostai, ir visuomet užkabinamos politinės ir karinės temos. Viename iš jų, šeiminingaujant sovietams, buvo išgerta nemažai, ir pasiūlyta daugybė tostų. Pavyzdžiui. Churchill, pakėlęs stiklą: “už maršalą Staliną, kurio brangus gyvenimas yra mūsų visų širdyse”. Būdamas geras kalbėtojas, jis dar negrei-

tai atsisėda. Kažkas subarškino šakute į stiklą, ir Stalinas, atsistojęs, siūlo: “Už Britų imperijos vadą!”. Po kelių kitų tostų, Stalinas vėl keliasi: “Už Jungtinių Valstijų prezidento sveikata!”. Neatsilieka nei Churchill: “Už sovietų armijos vyrus, kurie sutriuškino Vokietijos karo mašiną!”

Geriama buvo iš mažų stiklų, kuriuos tuojau degtine ar vodka pripildydavo čia pat už nugarų stovintys rusai patarnautojai. Tie, kurie kiekvieną tostą išlenkdavo iki dugno, pradėjo snauduliuoti, o Stalinas, truputį susvyravęs, pradėjo savo monologą: “Aš per daug kalbu – kaip koks senis. Bet aš noriu išgerti už mūsų sąjungininkus, kurie neturi vienas kito apgaudinėti. Gal tai nai-vu?

(Bus daugiau)

Aleksas Vitkus 60 METŲ PO JALTOS IX.

Su tuo Stalino reikalavimu sutiko FDR, ypač kai jų dviejų privačioje konferencijoje Stalinas galutinai prižadėjo stoti į karą prieš japonus, nors, anot Stalino, “man ir bus sunku išaiškinti sovietų žmonėms, kodėl mes turime kariauti prieš japonus, su kuriais mes neturime jokių ginčų”. Churchill vis reikalavo, kad Lenkijoje būtų pravedti laisvi rinkimai, ir kai į tą Stalinas atsakė pažadu surengti rinkimus jau už mėnesio, abu vakariečiai tapo nuraminti, ir sutiko laikinai pripažinti Stalino sudarytą Liublino vyriausybę, jei į ją bus įleisti keli Londono demokratinės vyriausybės nariai. Kad sutvirtintų tą sutarimą, Stalinas pakvietė visą 16 narių Lenkijos Londono vyriausybę į Maskvą, kur jie visi buvo tuojau suimti. Laisvi rinkimai vėliau tapo tik Molotovo pravedta tragikomedija, kai 1947 m. sausį rinkimus “laimėjo” komunistai, ir Lenkijos prezidentu tapo Boleslaw Bierut.

JT ORGANIZACIJA

Diskutuota ir JT organizacijos sukūrimas. FDR stūmė savo idėją, kad JT saugumo tarybą sudarytų JAV, Didžioji Britanija, Sovietų Sąjunga ir Kinija, o vėliau – ir Prancūzija. Stalinas reikalavo, kad JT an-

CICERO, IL

PRISIMINTI TRAGIŠKI BIRŽELIO ĮVYKIAI

Birželio 12 d. Cicero lietuviai prisiminė tragiškuosius birželio įvykius Šv. Antano parapijos bažnyčioje atlaikytose šv. Mišiose ir po jų šios parapijos patalpose surengtame minėjime.

Apie tuos skaudžius lietuvių tautos istorijoje reiškinius čia kalbėjo žinomas visuomenininkas ir spaudos darbuotojas Bronius Nainys. Jis savo paskaitoje, pavadintoje “Lietuvių tautos naikintojai ir jų talkininkai”, davė konkrečių duomenų apie 1941-jų birželio 14-15 dienų trėmimus, o taip pat ir vėliau vykusius lietuvių išvežimus į Sibirą. Kalbėtojas pažvelgė ir į po Antrojo pasaulinio karo vyravusią JAV politiką, kuri nieko gero nežadėjo Lietuvai bei kitoms komunistų pavergtoms valstybėms. Be to, jis metė ir žvilgsnį į dabarties Lietuvą. B. Nainys savo pranešimo pradžioje nurodė tikruosius duomenis – kiek lietuvių buvo išstremta 1941 bei 1948 metais, kurie yra gerokai mažesni, nei kai kurie asmenys (ypatingai dr. Adolfas Damušis) teigė. Jis net klausė, kodėl taip daroma – ar kad okupantas daugiau lietuvių ištrėmė, tai mums geriau? Tai akcentavęs, paskaitininkas toliau pagrindė savo nuomonę.

NET IR VIENO IŠVEŽTO BŪTŲ PER DAUG

“Ne esmė ne skaičiai; jeigu ir vienas lietuvis tebutų buvęs okupanto į Sibirą išstremtas, būtų buvę vienu lietuviu per daug, aptarimui pasinaudojant žydų filosofija. Šalia to, lietuvius komunistinis okupantas naikino areštais, kalėjimais, pradiniais teismais ir ypatingai laisvės kovotojų žudynėmis. Ir to vyksmo esmė šiandien – tos žudikiškos bjaurasties pripažinimas ir kartu su ja einanti okupanto atsakomybė. Beje, nors mes turėjom jų du, kalbu apie vieną dėl to, kad Vokietija vis dėlto savo kaltę pripažino ir už ją baigia atsisteisti. O Rusija nelinkus ne tik visus komunizmo nusikaltimus pripažinti, bet gegužės devintą, į Maskvą susišaukusi daugiau kaip 50 Antrojo pasaulinio karo paliestų valstybių vadovų, jų akivaizdoje bandė net heroje rodytis, ir kažin kaip istorija, tarkim – po 100 metų,

(Atkelta iš 6 psl.)

PAMINKLO...

to ir vaistų administracijos įgaliotinė bei Illinois knygos centro ir Čikagos miesto administracijos atstovai. Literatūros istorinius paminklus tvirtina JAV Bibliotekų draugija, turinti 2000 narių. Ji rūpinasi bibliotekų stiprinimu visose JAV-se. Visuomenę kviečiame iškilmėse dalyvauti.

vertins tokį absurdišką spektaklį garbinti diktatorių Staliną? Urmu sulėkusius tuos didžiųjų demokratijų vadovus”.

Tai pareiškęs B. Nainys paminėjo, jog šiandien tiesą apie komunistų nusikaltimus pasakyti yra vengiama. Čia išskyrė JAV prezidentą Bush, išdrįsusį “paviešinti” seniai visiems žinomą Amerikos išdavystę Jaltoje. Tačiau ir vėl kalbėtojui kilo klausukų: “Ką Bush pasakė ir ko nepasakė? Ką komunistinis okupantas Lietuvoje darė? Ką Vakarai matė ir ką girdėjo”?

Grįždamas prie Jaltos susitarimų, kurių išdavoje Stalinui buvo atiduota ne tik pusė Europos, bet ir iš jo nagų ištrūkusieji žmonės, suteikiant progos su jais susidoroti, kaip patinka.

Jis prisiminė Mark Eliot 1973 metais paskelbtą studiją apie sovietų piliečių gražinimą.

VAKARŲ TALKA KOMUNISTAMS

Paskaitininkas šiuo klausimu sakė: “Nenorėdamas kartoti jau skelbtų faktų ir juos aptariančių minčių, patvirtinsiu tik patį jų svarbiausią. Roosevelt ir Churchill tiesiog ant kelių atsiklaupę prieš Staliną davė jam tai, ko jis tik norėjo. Vėliau girdėjome Eisenhower keistą ir savotiškai tingiai išlemtą posakį, “mane pasiekė žinios apie netikėtas savižudystes, kai sovietų piliečiai geriau renkasi mirti negu grįžimą atgal į Stalino “rojų”, ir po to laiškas savo viršininkams į Vašingtoną”. Mano karininkai ir kariai bjaurisi tokį įsakymą vykdydami, nes kai kur jie net ašarinėmis dujomis turėjo žmones iš barakų išvaryti ir durtuvais sugrūsti į sunkvežimius pervežimui į sovietų parengtus gyvulinius vagonus,” – rašė Jungtinių Vakarų karinių pajėgų vyriausias vadas, siūlydamas šią priverstinio gražinimo politiką sustabdyti. Bet kol šis tiesiog neišsivaizduojamai brutalus Amerikos ir Didžiosios Britanijos “demokratinis” veiksmas buvo sustabdytas, buvo suspėta bolševikams atiduoti 5 milijonai vienaip ar kitaip Vakaruose, po karo britų, prancūzų, JAV zonose atsiradusių Sovietijos piliečių ir vos ne visi, prieš savo norą. Vašingtonas negalėjo nežinoti, kad visi jie tais pačiais traukiniais buvo nuvežti tiesiog į Sibirą.”

ŽVILGSNIS Į ŠIŲ DIENŲ REALYBĘ

Nemaža praeities politikos šurkščių momentų išskaičiavo kalbėtojas, tačiau kuklūs šio reportažo rėmai neleidžia čia į juos išsamiau pažvelgti. Jis savo paskaitos pabaigoje pa-

Čikagoje Šv. Vardo katedroje gegužės 8 d. įvyko Lietuvos laisvės aukų atminimo ir pagerbimo eku-
meninės pamaldos. Jas pradėjo pasveikinimo žodžiu lietuvių evangelikų liuteronų vyskupas Hansas Dumpys. Nuotraukoje matyti tik dalis dvasiškių: kun. Jonas Liorančas, kun. Jaunius Kelpšas, kun. Valdas Aušra, kun. Anthony Markus, kun. Kęstutis Trimakas, prel. kun. Jurgis Šarauskas.

Jono Kuprio nuotr.

VYSKUPO A. DUMPIO PASVEIKINIMAS EKUMENIŲ PAMALDŲ METU

Mieli tautiečiai, broliai ir sesės Kristuje visi!

Sveikinu Jus atvykusius į šv. Vardo katedrą ekumeninėmis pamaldomis atminti ir pagerbti Lietuvos laisvės aukas. Džiaugiamės, kad atėjote. Yra savotiškai prasmingas sutapimas, kad šis paminėjimas vyksta Motinos dieną, nes Lietuva mums visiems tarsi Motina. Yra reikšminga, kad visos lietuvių krikščioniškos bendrijos ir dauguma organizacijų šiandien jungiasi prisiminti mūsų tautos aukas už Lietuvos laisvę per penkis okupacijos dešimtmečius. Būtina prisiminti visus tuos, kurie liudijo tiesą persekiojimo ir neteisybės laikmečiu.

Kodėl mums yra esminga prisiminti mūsų tautos aukas, žmonių naikinimą? Visai pa-

prastai mums yra esminga prisiminti, kad toks naikinimas niekad nebeprisikartotų! Kada istorija tampa užmiršta, yra lemta, kad ji neišvengiamai vėl pasikartoja. Mes šiandien liudijame pasaulio sąžinei, kad toks smurtas niekad ir niekur nepasikartotų žmonijos istorijoje.

Kodėl mes šiandien būtent renkamės bažnyčioj – katedroje – prisiminimui, o ne kioje nors salėje? Mūsų netektis, mūsų žaizdos, ašaros ir širdgėlos randa tikrą paguodą nusižeminime prie Kristaus kryžiaus. Todėl katedra yra tinkamiausia vieta prisiminti ir paminėti, o taip pat patirti Viešpaties paguodą ir įgyti Jo stiprinančios malonės.

Šv. Vardo Katedra, Chicago, 2005 m. gegužės 8 d.

KALBĖTOJĄ PRISTATĖ DR. PETRAS KISIELIUS

Paskaitininką klausytojams (o jų buvo perpildytas kavinės kambarys – daugiau nei 60 asmenų) pristatė Cicerio lietuvių telkinio veteranas, visuomenės veikėjas dr. Petras Kisielius, suminėdamas pagrindinius Broniaus Nainio darbus, kuriuos šis yra realizavęs. O jų buvo visa eilė: mokslo ir kūrybos simpoziumai, Teatro festivaliai, “Pasaulio lietuvio” įsteigimas ir redagavimas, “Saulutės” organizacijos prie PLB įsteigimas “Lietuvos kančių istorijos” knygų serijos sumanymas ir leidimas, Pasaulio lietuvių centro Lemonte minties pradininkas ir kt.

Dr. P. Kisielius taip pat pridėjo, kad jo taiklūs straipsniai yra spausdinami kiekvieną savaitę *Amerikos lietuvyje*.

Šį minėjimą, kurį suorga-

nizavo Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės ir ALT'o Cicero skyriaus valdybos, pravedė apylinkės pirmininkas Mindaugas Baukus. Kadangi pamaldas atlaikęs kun. dr. K. Trimakas turėjo skubėti į Brighton Park lietuvių bažnyčią ir minėjime dalyvauti negalėjo, invokaciją paskaitė Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės valdybos narė Ona Vencloviėnė.

Žuvusių ir kankintų mūsų tautiečių prisiminimui žvakes uždegė į Sibirą išvežtųjų atstovės Pranė Katinienė ir Laima Motušytė, kurios dabar vieši Amerikoje. Partizanų tema eilėraščių paskaitė Audronė Bernatavičienė.

Beje, prieš minėjimą susirinkusieji buvo vaišinami kuge-
liu, kava ir pyragais. O programa buvo baigta visų kartu su-
traukta “Lietuva brangi”.

Edvardas Šulaitis

LIETUVA IR PASAULIS

Europos Komisijos auditoriai, tikrinę Nacionalinės mokėjimo agentūros (NMA) ES paramos administravimą, netyrė su ūkio ministru Viktoru Uspaskichu siejamų "Krekenavos mėsos" ir "Krekenavos agrofimos" projektų. Po gegužės mėnesį Valstybės kontrolės ataskaitos paviešinimo įtariama, kad su V. Uspaskichu siejama "Krekenavos agrofirma" ir jos antrinė įmonė "Krekenavos mėsa", pateikusios atskirus projektus, gavo 8,736 mln. litų SAPARD paramos daugiau, nei leidžia teisės aktai. Neatmestina, kad šis įvykis - vienas iš virtinės, paskatinusios ūkio ministrą pareikšti atsistatydinimą. Pasak NMA pranešimo, EK atstovai šiuos projektus svarstys atskirų susitikimų ir konsultacijų metu, tyrimo rezultatai paaiškės iki metų pabaigos. Be šių projektų, auditoriai nustatė, kad NMA priemonių valdymo, kontrolės ir sankcijų sistemos atitinka nustatytus ES reikalavimus. Jie preliminariai pateikė pastebėjimų dėl administravimo procedūrų efektyvinimo. Oficialius misijos rezultatus žadama pateikti po kelių mėnesių. 2004 metais NMA pagal SAPARD programą rėmė 460 patvirtintų projektų, atliko 642 mokėjimus, kurių bendra suma - 278,4 mln. litų.

Lietuvos ambasadorė Airijoje Izolda Bričkovskienė birželio 16 d. įteikė skiriamuosius raštus šios šalies prezidentei Mary McAleese ir perdavė prezidento Valdo Adamkaus linkėjimus bei kvietimą apsilankyti Lietuvoje. Lietuvos atstovė taip pat perdavė šalies vadovo padėką už aktyvią paramą Lietuvai integruojantis į Europos Sąjungą ir linkėjimus bei sveikinimus geilų kalbą pripažinus oficialia ES kalba. Pokalbio tarp diplomatės ir Airijos vadovės metu, kaip teigiama, buvo teigiamai įvertinti Lietuvos ir Airijos politiniai, ekonominiai bei kultūriniai santykiai, aptartos bendradarbiavimo ruošiantis bendram pirmininkavimui ES 2013 metais perspektyvos. Airijos prezidentė taip pat domėjosi Lietuvos bendruomenės Airijoje klausimais. I. Bričkovskienę ambasadore Airijoje prezidentas paskyrė gegužės pabaigoje. Iki tol ji ėjo Lietuvos laikinosios reikalų patikėtinės šioje šalyje pareigas.

Su darbo vizitu Kijeve viešėjęs prezidentas Valdas Adamkus birželio 16 d. susitiko su Ukrainos vadovu Viktor Juščenka. Anot Prezidento spaudos tarnybos, abiejų šalių vadovai aptarė Ukrainoje vykstančius politinius procesus, Ukrainos reformų eigą, šalies veiksmus, siekiant intensyvaus dialogo su Europos Sąjunga ir NATO, padėti Baltarusijoje.

“Lietuva yra nuosekli Ukrainos eurointegracinių siekių rėmėja. Neabejoju, kad pradėtos politinės reformos peraus ir vidinę pertvarką, kurios šiandien reikia jūsų valstybės ekonominiame ir politiniame gyvenime”, - sakė V. Adamkus. Lietuvos vadovas pabrėžė, kad Ukrainos reformos lems ir viso regiono ateitį. V. Adamkus taip pat patikino, jog Lietuva visuomet buvo ir yra pasirengusi pasidalinti eurointegracine patirtimi, teikti Ukrainos politikams bei valdininkams konsultacijas. Prezidentas išreiškė viltį, jog Ukrainos institucijos konkrečiai nurodys sritis, kuriose Lietuvos ekspertai gali būti reikalingi ir naudingi. Po vizito Ukrainoje V. Adamkus išvyko į Briuselį, kur dalyvavo Europos Sąjungos viršūnių susitikime.

Pagrindinis ES viršūnių susitikimo darbotvarkės klausimas - aptarti kritinę padėtį po referendumų Prancūzijoje ir Nyderlanduose, manoma, kad ES valstybių vadovai turėtų neišsiskirstyti nesusitarę dėl 2007-2013 metų ES biudžeto. ES viršūnių susitikime Lietuva siūlė tęsti ES Konstitucijos ratifikavimą, tik nukelti jį vėlesniam laikui. Į Briuselį taip pat vyko premjeras Algirdas Brazauskas bei užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Užsienio reikalų ministro Antano Valionio nerimas dėl Rusijos TV kanalais skleidžiamos mūsų piliečių orumą žeidžiančios dezinformacijos bei tautinės nesantaikos kursty-mo sulaukė ir politologų pritarimo. Politologo Lauro Bielinio teigimu, šiuo metu ypač juntama stiprėjanti Rusijos propagandinių priemonių Lietuvos visuomenės nuomonei įtaka. Anot politologo, rusiškų TV kanalų pateikiama informacija Lietuvai buvo įdomi prieš 5-6 metus, kai Rusijos žiniasklaida buvo kritiškesnė ir galėjo laisviau žvelgti į savo šalies vidaus politiką. "Dabar Rusijos žiniasklaida yra maksimaliai pajungta Rusijos valdžiai. Lietuvos visuomenė gauna ne objektyvią informaciją, bet iškreiptą vaizdą ir apie Rusiją, ir apie save", - sakė L. Bielinis. Jo teigimu, jeigu Lietuvos atstovams nepavyktų susitarti, kad nebūtų skleidžiama dezinformacija ir šmeižtas iš Rusijos, belieka riboti skelbiamą informaciją, kuri iškreipia realybę ir siekia paveikti mūsų šalies visuomenę.

Lietuvos radijo ir televizijos komisijos pirmininko Jono Liniausko teigimu, už televizijų skleidžiamos informacijos turinį atsako transliuotojai ir retransliuotojai. "Jie turėtų imtis atsakomybės už skleidžiamą dezinformaciją ir šmeižtą. Naujajame Visuomenės informavimo įstatyme greičiausia bus naujos pataisos, kurios tai reglamentuos", - teigė jis.

Jose Manuel Barroso birželio 15 d. Briuselyje spaudos konferencijos metu kalba apie Europos Sąjungos narių vienybės sunkumus. *EbS nuotr.*

REFERENDUMO DĖL EURO ĮVEDIMO NEBUS

Seimas birželio 16 d. nepri-tarė liberaldemokratų siūlymui rengti referenfumą dėl euro įvedimo. Atitinkamas įstatymo projektas atidėtas tobulinti. Libdemų frakcijos atstovas Remigijus Ačas, Seime pristatydamas įstatymo projektą, kaip pagrindinį argumentą kartojo visuomenės teisę pareikšti savo nuomonę, kad visa atsakomybė netektų tik Seimui ir vyriausybei. “Tiems, kas sako, jog referendumas kainuos 5-6 milijonus litų, atsakymas toks: tie-sa, piliečių valia ir likimas n-matuojamas jokiais pinigais” , - Seime projektą gynė parlamentarai. Jis pabrėžė, jog referendume dėl stojimo į Euro-pos Sąjungą (ES) žmonių dėl

euro įvedimo klausta nebuvo. Jam parlamentarų buvo atsaky-ta, jog Lietuvos stojimo į ES su-tartyje pažymėta, kad Lietuva įsives eurą, tad iniciatyvinė grupė pavėlavo. Liberalų de-mokratų partija posėdyje buvo apkaltinta mėginimu už tautos pinigus save reklamuoti.

Už Seimo nutarimo projek-tą dėl referendumo po pateiki-mo balsavo 37 Seimo nariai, prieš - 16, dar 28 susilaikė.

Opozicinės Liberalų de-mokratų frakcijos iniciatyvą rengti referendumą praėjusią savaitę dėl euro įvedimo parė-mė 42 parlamentarai. Tokio re-ferendumo rezultatai nebūtų buvę privalomi.

Spėjama, kad po tobulinimo

projektą bus mėginta dar kartą pristatyti Seimo rudens sesijoje. Lietuva tikisi įsivesti eurą nuo 2007 metų sausio 1 d.

"Seimo dauguma ir opozi-cijos dalis, atmesdama nutari-mo projektą dėl tautos referen-dumo euro įvedimo klausimu, vėl demonstruoja paniekinamą požiūrį į tautą, į valstybę bei jos pagrindinį įstatymą. Lietu-vos valdžia negavo tautos mandato politinei Europos Są-jungos centralizacijai, papil-domiems suverenių teisių apri-bojimams, įskaitant ir tautinės valiutos atsakymą. Lietuvos valdžios įsipareigojimas prisi-jungti prie “eurozonos” joki-u būdu nereiškia kad tą būtina padaryti artimiausiu metu”, - piktinosi Lietuvos tautininkų sąjungos pirmininkas Gintaras Songaila.

ES VADOVAI KOL KAS NEPASIEKĖ PAŽANGOS DĖL BIUDŽETO

Europos Sąjungos vadovai po sunkaus posėdžio, kurio metu buvo svarstomas biudže-tas, išsiskirstė pietauti, tačiau ženklų, kad ginčijantis dėl būsimo bloko finansavimo būtų bent kiek pasistūmėta į priekį, nematyti, teigė diplomatai. "Pažangos nėra", - antrą lemia-mo Briuselyje vykstančio vir-šūnių susitikimo dieną per per-traukėlę prieš dalykinius 25 ES valstybių narių lyderių pietus sakė vienas diplomatas.

Aklavietėje atsidūręs biu-džeto svarstymas birželio 17 d. tapo svarbiausiu klausimu. Birželio 16 d. ES šalių vado-

vai susitarė pratęsti problemų persekiojamos bloko konsti-tucijos ratifikavimo terminą ir teigė esą pasiryžę ją išsaugoti.

D. Britanija ir Prancūzija ypač smarkiai susikibo dėl Lon-donui jau daugelį metų iš ES biudžeto grąžinamų išmokų bei Didžiosios Britanijos reikalavi-mo pertvarkyti Bendrojoje žė-mės ūkio politikoje (BŽŪP) nu-matytas subsidijas ūkininkams.

Kai kurie vadovai užsime-na, kad viršūnių susitikimas gali baigtis apskritai nepasiekus jokio susitarimo. "Aš labai pesimistiškai nusiteikęs", - vyk-damas į rytinį posėdį, teigė Šve-

dijos premjeras Goran Persson.

Vokietijos europarlamen-taras Martin Schulz sakė buvęs tikras, kad susitarti bus sunku. Turint omenyje "nacionalinius" trijų vyriausybių, ypač Pran-cūzijos, Didžiosios Britanijos ir Nyderlandų, "sunkumus", su-sitarti bus "labai labai sunku". Jis nebuvo linkęs sureikšminti Vokietijos kaip galimos tarp-i-ninkės vaidmens. "Prancūzija ir Didžioji Britanija negali spręsti savo problemų remdamosi tre-čių šalių pasiūlytais patari-mais", - sakė europarlamenta-ras. Tarpininku galėtų pabūti ES šiuo metu pirmininkaujan-čio Liuksemburgo premjeras Jean Claude Juncker, "bet ne Vokietijos kancleris".

EUROPARLAMENTARAMS - MILIJONAI IŠ ES BIUDŽETO

Vilnius, birželio 17 d. (Lietuvos žinios). Europos Parla-mento Teisės komitetas pritarė naujai tvarkai, pagal kurią Eu-ropos Sąjungos valstybės narės jose išrinktiems europarlamen-tarams turėtų mokėti vienodą 7 tūkst. eurų (beveik 24 tūkst. litų) per mėnesį atlyginimą. Jei EP pritaris šiam projektui, nau-

ja atlyginimų mokėjimo tvarka turėtų įsigaliooti nuo 2009 metų vidurio.

Dabar europarlamentarai iš savo šalies biudžeto gauna to-kius atlyginimus, kaip ir savo valstybių parlamentų nariai. Vieni daugiausiai uždirbančių EP narių - italai, iš savo šalies gaunantys 12 tūkst. eurų (apie

40 tūkst.litų) atlyginimą. Lietu-viai europarlamentarai uždirba kone mažiausiai - 800 eurų (apie 2700 litų) per mėnesį.

Lietuvai EP atstovauja 13 europarlamentarų. Čia dirban-tys lietuviai dabartiniais savo atlyginimais yra patenkinti, pi-nigų jiems esą užtenka pragy-venti.

SOSTINĖJE SURENGTAS KONCERTAS

Š.m. birželio mėn. 3 d. Lietuvos Respublikos ambasadoje Vašingtone, JAV, surengtas lietuvių dainininkės Skaidros Jančaitės ir pianisto Edvino Minkštimo koncertas.

Menininkai iš Lietuvos atliko M.K. Čiurlionio, A. Jasenskų, B. Dvariono, J. Gruodžio, F. Poulenc, C. Saint-Seans, O. Messiaen, E. Grieg, A. Kačanausko, J. Tallat-Kelpšos, kt. kompozitorių ir savo pačių kūrinius.

Į koncertą Lietuvos ambasadoje susirinko gausus muzikos gerbėjų ir lietuvių bendruomenės būrys. Koncertą rengusi Lietuvos ambasados kultūros skyriaus darbuotoja Jurgita Dapkutė pasidžiaugė, kad Lietuvos menininkų intensyvi kūryba ir dažnos gastrolės leidžia užsieniečiams betarpiškai susipažinti su šalies meno pasiekimais bei padeda užsienyje gyvenantiems lietuviams išlaikyti lietuviybę. Koncerto am-

basadoje metu taip pat vyko autorinė S. Jančaitės fotografijos darbų paroda.

Birželio mėn. 4 d. Kristijono Donelaičio lituanistinėje mokykloje surengta S. Jančaitės koncertas "Dainų ir žaidimų rytmetys" mokyklą lankančioms vaikams. Koncertą organizavo Lietuvos ambasada ir K. Donelaičio lituanistinė mokykla. S. Jančaitė yra viena savičiausių jaunosios kartos lietuvių dainininkių. Jau keleri metai nuosekliai jungdama muzikos, dramos, šokio, pantomimos, fotografijos meno išraiškos elementus, ji suformavo individualų stilių, pasižymintį originalumu.

Pianistas E. Minkštimas yra Paryžiaus konservatorijos ir Vilniaus Muzikos akademijos absolventas, šiuo metu mokosi prestižinėje Juilliard mokykloje New Yorke, JAV.

LR ambasados Vašingtone informacija

Pianistas Edvinas Minkštimas ir dainininkė Skaidra Jančaitė.

LR ambasados nuotr.

LABAI LAUKIAMAS SVEČIAS

Ispanijos lietuvių bendruomenė (toliau ILB) yra labai dėkinga už prelato Edmundo Putrimo, Lietuvos Vyskupų konferencijos delegato užsienio lietuviams katalikams, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos nario, vizitą į Ispaniją. Tai vizitas, kuriuo džiaugiamės suprastę, kad ILB daug nuveikė, vienydama lietuvius, bet dar daugiau jai lieka nepadarytų darbų. Pasiūlėme gana sunkų, ypač karštos vasaros pradžioje, vizitą po mūsų šalį. Norėjome, kad kuo daugiau pamatytų ir kad su kuo daugiau lietuvių susipažintų. Ir ypač, kad aplankytų visas šiuo metu aktyviausias lietuvių bendruomenes įvairiuose Ispanijos kampeliuose. Net labai nustebome, kai prelatas neabejodamas sutiko važiuoti ten, kur yra laukiamas, taip per nepilną savaitę nukakdamas daugiau nei 2000 km. Pagrindinis prelato vizito tikslas buvo susipažinti su mumis, Ispanijos lietuviams, bei numatyti būsimo Sielovados centro įkūrimo ir kunigo paskyrimo į Ispaniją galimybes. Kelionės pabaigoje, Madride, pabendraavus su prelatu, jis pats komentavo, kad tokio asmens paskyrimui yra sudaryta palanki terpė, kad jis yra laukiamas ir būtinas, kuris ateityje galėtų būti ne tik kaip religinis, bet ir kaip socialinis vadovas, padedantis bendrauti ir vienyti lietuviams.

Vizitas prasidėjo gegužės 31 dienos popietę nuo vienos mažiausių, tačiau didelį potencialą turinčios lietuvių bendruomenės Katalonijoje, savo centrą įkūrusios Barselonoje. Po trumpo apsilankymo mieste ir vakarienės su tos bendruomenės lietuviams, prelatas kitą rytą išvyko į Tudelą, kur glaudžiasi viena pirmųjų ir viena brandžiausių Ispanijos lietuvių Navaros krašto bendruomenių centrų. Ten mūsų prelato laukė visa svita svečių, tarp kurių buvo ir vietinė žiniasklaida, Caritas organizacija, glau-

džiai bendradarbiaujanti su vietiniais lietuviams, vietinės bažnyčios atstovai bei nemaža grupė lietuvių. Kaip Silva Petkauskienė, lietuvių bendruomenės Navaroje pirmininkė, minėjo, tai buvo įsimintinas įvykis visiems, o ypač pirmą kartą Tudelos istorijoje Šv. Mišių laikymas dviem kalbom.

Kitos dienos rytą prelatas buvo kviečiamas į Valensiją, kurioje jį pasitiko Valensijos lietuvių ir Alikantės lietuvių atstovai. Šiek tiek ramesnį vakarą prelatas turėjo galimybę susipažinti su šiuo metu besikuriančių dviejų lietuvių centrų aktyviausiais atstovais. Tiek Vilma Zitkauskaitė, viena iš Valensijos lietuvių organizatorių, tiek ir Kristina Funkienė, lietuvių bendruomenės Alikantėje pirmininkė, galėjo pasidalinti išsamiomis apie vietinių lietuvių reikmes, organizacinius sunkumus, bendruomenės sampratą, bendradarbiavimą su kitomis kraštų bendruomenėmis bei būsimo Sielovados centro atstovais. Lietuviai taip pat supažindino su būsimo LR konsulato Valensijoje įkūrimo reikšme vietiniams tautiečiams.

Po ekskursijos po Valensiją, lietuviai prelatą išlydėjo į Almeriją. Ten mūsų svečią pasitiko skaitlingiausia lietuvių bendruomenė, apimanti visą Andalūzijos regioną. Prelato vizitas sulaukė stipraus visuomenės ir vietinių institucijų palaikymo. Šeštadienio vakarą lietuvių kalba laikomose Šv. Mišiose dalyvavo apie 80 žmonių, priėmė krikštą Ispanijoje gimusi lietuviukė, vardu Karolina Kasparūnas-Matulaitytė, kurią ir jos tėvelius visų Ispanijos lietuvių vardu nuoširdžiai sveikiname. Tai simbolinis ir istorinis momentas, kai pirmą kartą tarp Ispanijos lietuvių priimamas krikštas lietuvių kalba. Kadangi prelatas viešėjo Almerijoje keletą dienų, galėjo puikiai susipažinti su ten gyvenančiais lietuviams ir jų kasdienybė.

Buvo užmegztas labai glaudus ryšys su vietine bažnyčia. Kaip vėliau minėjo lietuvių bendruomenės Andalūzijoje pirmininkė Marina Ruibienė, tikimasi, kad nuo šiol bus galima įterpti skaitinius lietuvių kalba ispaniškose Šv. Mišiose, taip pradedant dialogą tarp lietuvių ir vietinės bažnyčios. Prelatas susipažino su Almerijos jaunimu ir vaikais ir bendravo su Almerijos garbės konsulu, kuris pasižadėjo daugiau padėti tvarkant lietuvių reikalus.

Po ilgos kelionės mūsų svečio dar laukė darbai Madride. Pirmosios įsikūrusios krašto bendruomenės, kuri šiuo metu priglaudžia ir Ispanijos lietuvių bendruomenės būstinę, lietuviai padėjo prelatui pateikti bendrą išpuodį apie Ispanijos lietuvių, papasakoti apie nors ir trumpą ILB istoriją, jos kūrimosi pradžią bei procesą, pasidalinti jo kelionės rezultatais. Madride prelatas turėjo galimybės ne kartą pabendrauti su Jo Ekselencija LR prezidentu Valdu Adamkumi, kuris kaip tik tomis dienomis, birželio 6-7, lankėsi oficialiu vizitu Ispanijoje. Taip pat dalyvavo pristatydamas Ispanijos lietuvių bendruomenę karališkajai šeimai. Prelatas taip pat susitiko su Ispanijos vyskupų konferencijos atstovais Madride, kuriems pateikė prašymą, kviečiantį bendradarbiauti ir palaikyti kunigo paskyrimą iš Lietuvos. Džiaugiamės, kad prelatas sulaukė teigiamo atsakymo, nors reikės dar daug nuveikti, tariantis su autonominių regionų vyskupais. Labai tikimės kad greitai metu galėsime klausytis lietuviškų mišių Ispanijoje. Prelatas savo vizitu padėjo daugeliui priartėti prie savanoriško darbo, lietuviškumo išsivijoje sampratos, bei svarbiausia, prie Pasaulio lietuvių bendruomenės, padėjo mus subrandinti daugeliu aspektų.

Loreta Paulauskaitė, Ispanijos lietuvių bendruomenės Valdybos pirmininkė

IV "LIETUVIŲ BALSO" KONKURSAS

Skelbiamas Lietuvos valstybės 15 metų nepriklausomybės atkūrimo sukakties proga Dr. JONO ADOMAVIČIAUS finansuojamas literatūrinis prozos konkursas.

Skiriamos trys premijos:

I-oji – 5,000 dol.,
II-oji – 3,000 dol.,
III-oji – 2,000 dol.

Tema kūrėjams: BRANGINKIME LIETUVIŲ TAUTOS DVASINES VERTYBES

Mes didžiuojamės tūkstančių metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2005 m. gruodžio 31 d. Prašome netaikyti gruodžio mėnesio ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: "LIETUVIŲ BALSAS", KONKURSAS

2624 West 71st Street
Chicago, IL 60629-3004, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiros užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija: Alfredas Gusčius, Anatolijus Kairys, Bronius Raguotis, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV.

Jono Petronio šeimos stalas gegužės 16 d. laidotuvių pietuose. Priekyje anūkės Ninutė ir Julytė, Iš kairės: Marti Nida, sūnus Dainius, Julija Petronienė, garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, Janina Čekanauskienė, pusbrolis Gintas Mockevičius, žentas Virgilijus Kasputis, duktė Daina.

JONO PETRONIO LAIDOTUVĖS

Saulėtą ir žydingą gegužės 16-tos rytą į paskutinę amžino poilsio vietą palydėjome vieną iš geriausiai žinomų Los Angeles lietuvių viensėdijės veikėjų, a.a. Joną Petronį.

Po jautraus šeimos ir savųjų atsisveikinimo sekmadienį, gegužės 15-tą laidotuvių namuose, velionio karstas buvo uždarytas ir pervežtas į šv. Kazimiero bažnyčią, kur sklidinai prisipildžiusioje, gėlėse paskendusioje šventovėje, klebonui Stanislovui Anužiui vadovaujant, buvo sukalbėtas Rožinis, po kurio velionio duktė Daina jautriais ir mylinčiais žodžiais prisiminė savo Amžinybėn iškeliavusį Tėvelį ir paminėjo jo svarbiausius gyvenimo bruožus, bei nuveiktus darbus.

Pirmadienio rytą vėl pilnutėlė bažnyčia prisirinko į laidotuvines Mišias atiduoti paskutinę pagarbą Velioniui, bei išreikšti užuojautą jo šeimos na-

riams. Šv. Mišias atlaikė trys kunigai: klebonas Stanislovas Anužis, velionio pusbrolis kun. Juozas Draugelis ir kun. Tomas Karanauskas. Mišių metu, muz. Viktorui Raliui grojant vargonais, giedojo solistai: Janina Čekanauskienė, Vita Polikaitytė – Vilkienė, Antanas Polikaitis, Rimtautas Dabšys ir parapijos choras.

Nesibaigiančiai ilga automobilių vilkstinė lydėjo Joną Petronį į gražiasias Forest Lawn kapines, kur paskutinio atsisveikinimo apeigose artimieji dėjo ant karsto gėles, barstė Lietuvos žemę. Tradiciniai sugiedoti Lietuvos himną ir Marija, Marija. Po paskutinio Su Dievu, visi dalyviai pakviesti parapijos salėn pietums, kur didelė minia išlydėjusių buvo skaniai ir sočiai pavaišinti, bei pagirdyti taip, kaip kad Jonas Petronis buvo savo šeimos nariams nurodęs: “...Grįžę iš kapinių, gerai pabaliavokite.

Ir kad nebūtų jokių atisveikinimo kalbų nei kalbėtojų...” Įsakyta tikrai petroniškai – trumpai ir aiškiai.

Be šeimos narių ir vietinių artimųjų, minios Los Angeles lietuvių ir amerikiečių dalyvavo Jono Petronio laidotuvėse. Labai sutrumpinę viešnagę Lietuvoje, skubiai grįžo Rūta ir Romas Aneliauskai, taip pat iš Lietuvos Jono pusbrolis Gintas Mockevičius, iš Čikagos pusbrolis Jonas Vaznelis. Iš Henderson, Nevada, atskubėjo Irena ir Ramūnas Bužėnai, atisveikinti su artimu draugu ir paguost jo mielą šeimą. Iš Arizonos ir Nevados atskrido Julijos Petronienės giminaičiai.

Visą gyvenimą skubėjęs, vienu ir tuo pačiu metu atlikdamas kelis darbus ir įsipareigojimus, niekad neleidęs sau sunegaluoti ar pavargti, Jonas Petronis pralaimėjo paskutinę kovą su iš pasalų jį užpuolusia liga ir atsigulė amžinam poilsiui. Tebūna jam lengva Californijos žemė. **Rūta Sakienė**

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

XV.

Bet Juras (1995 m. vasario 4 d. E. *Europos lietuvis* Nr. 6) stebisi, kad pirm. J. Alkis teigia, jog pasikalbėjimas su Lietuvos Kultūros ministru J. Nekrošium buvo naudingas ir prasmingas. “Aptarėm planą suremontuoti Lietuvių namus Londone ir įsteigti Juose kultūros ir biznio centrą”, nes, Alkio manymu, “kultūra ir biznis yra svarbiau nei kokių nors privačių žmonių gyvenimas Lietuvių namuose”. Tokiam planui ministras pritaria. Bet kuo susiję Lietuvių namų remontas ir Kultūros ministras? Remontas – normali gyvenimo procedūra, o Alkiui atrodo, kaip neišsprendžiama problema. Kalbos dėl to remonto pasiekė “tokį lygį, lyg būtų

Londone įvykęs žemės drebėjimas, ne mažesnis kaip neseniai Japonijoje”. Juras priešingas gauti pašalpą iš Lietuvos. Valdyba gavo akcininkų pritarimą paskolai, tai turi rūpintis gauti geriausiomis sąlygomis, ir turi pati sutvarkyti remonto reikalus. Alkis klysta, kad Lietuvių namus padarius Kultūros centru bus geras biznis. Sako, tuos 50 metų D. Britanijos lietuviai buvo pavyzdys, nes Bendrovės dėka vyko visa kultūrinė ir politinė veikla.

Europos lietuvių paskelta me “Laisvosios Europos” radijo bendradarbės Daivos Česnulevičiūtės pranešime aiškina, kad Lietuvių Sąjungoj ne pirmi metai vyksta ginčai, jog

nėra lėšų, ir Lietuvių namai turėjo būti atiduoti nepriklausomybę paskelbusiai Lietuvai. Taip, reikalas diskutuojamas, bet padėtis nėra tragiška. Tragedija gal yra dabartinės Namų valdybos. Dauguma akcininkų mano, kad Valdyba silpnoka ir nepakenktų išrinkti naują. O turtas Lietuvai gali būti perduotas, jei akcininkai nutars.

Europos lietuvių 1995 m. balandžio 1 d. skelbiama sensacija, kad Lietuvių namai ir Sodyba įkeista už 1 milijoną svarų. Nustojus veikti tam pertvarkymo komitetui, Vilniaus “Konsultacijos Ltd” sutiko už 150 svarų dirbti visą savaitę, tik ekspertams Namuose pietūs ir vakarienė su alumi nemokamai. Tačiau “Konsultacijos Ltd”, gavęs LNB dokumentus, įkeitė Lietuvių namus už milijoną svarų ir iš Londono išskrido į Rio de Ženeirą. Pasirodo, ta konsultacijos bendrovė turi problemų, ir policija paieško jų Lietuvoje ir ten per Interpolą.

ATOMAS IR ŠVIESA

Devynioliktame amžiuje mokslininkai, daugiausia chemikai, nustatė, kad mūsų planetos žemės gamta susideda iš atskirų medžiagų, turinčių skirtingas savybes, ir tos medžiagos buvo pavadintos elementais.

Tuos elementus pradėjo nagrinėti ir fizikai, o amžiaus pabaigoje, pastebėta, kad elementų savybės, laikui bėgant, keičiasi ir kai kurie net išleidžia tam tikrus spindulius.

Fizikams padedant, buvo surasta, kad patys elementai susideda iš dar mažesnių dalelių, ir taip atsirado pavadinimas atomas, manomai nedalomas, kurio tyrinėjimas užtruko iki šių dienų ir vis dar atrandama jame naujovių.

Pasirodė, kad pats atomas yra labai sudėtingas. Jo pagrindinių dalelių, mokslinėj kalboj vadinamų “Particles” (ką toliau ir visur vartosime) yra apie dvylika: tai protonai, elektronai, neutronai, muonai, šešios rūšys quarkų ir semielektroninės particles.

Tai sužinoję chemikai ir atradę kiek pagrindinių protonų ir neutronų randasi atskiram elemente, sudarė elementų tableles, kur nurodyta pavienio elemento palyginamasis svoris, tai yra suma protonų ir neutronų. Tą jie pavadino atominiu svoriu. Pagal svorių dydį buvo duota ir elemento eilės numeris.

Kai dvidešimto amžiaus fizikai-chemikai pradėjo dar giliau nagrinėti atomo sudėtį, tai be pagrindinių partickles surado daug mažesnės reikšmės vadinamų sub-particles ir dar galo nėra.

Atome didelį vaidmenį vaidina elektronai, kurie visą laiką skrajoja aplink protoną ar protonus. Kai kuriuose atomuose

yra tik po vieną elektroną, kituose po kelis, o dar kituose – visas pluoštas, kaip debesis.

Yra sudaryta teorija – net mokslas – kad šviesa sklinda ne tik įvairaus ilgumo bangomis, bet tuo pačiu metu ir mažais energijos gabalėliais pavadintais quantomis (quantum-mažas) Surašyta quantų mechanikos dėsniai, kurie vartojami ir kitose mokslo šakose.

Išnagrinėta kaip šviesa eina per kai kurias medžiagas, kaip stiklą, ir eidama per stiklo prizmę pasiskirsto į įvairaus ilgumo bangas, kurios matomos įvairiomis spalvomis. Bet iš kitos pusės ta pati šviesa atsimuša nuo kai kurių kūnų ir lekia atgal priešinga kryptimi; taip pat ji yra ir sugerama kai kurių kūnų.

Mokslininkai moka sutirštinti šviesos sriautą ir iš to pagamina tam tikrais aparatais taip vadinamus lazerius, kurių taškai būna plieno kietumo ir vartojami medicinoje žmonių kūnų pjaustymui. Apie šviesą prirašyta daug moksliškų knygų, o konkrečiau atsakymo, kas yra šviesa, dar nėra. Yra žinoma, kad šviesos šaltinis yra saulė ir žvaigždės ir visa tai yra jų energijos dalis. Bet šviesa yra gaunama ir iš kitų kūnų tik kiek juos pašildžius. Pavyzdžiui, paprastas žvakės stearinas, užžiebus, duoda pakankamą šviesą. Taip pat, gerokai pakaitinus, metalai irgi išleidžia šviesą, ypač elektros lemputėje.

Visa tai raiškia, kad saulė ir kūnai turi elektroninės energijos, kuri susideda iš atominių ir subatominių particles, tik jos dar nėra surastos ir jos daugiausia yra ramioj padėty kol nėra išjudintos šiluma ar kitokiais būdais. **R. Romas Budreika**

Tai balandžio pirmosios nei šioks, nei toks juokas, sugalvotas vilniškių ten leidžiamo laikraščio bendradarbių žinant, ko kia yra padėtis. Tąkart V. Gedmintas plačiai aiškino persitvarkymo klausimui ir siūlė savo projektus.

J. Alkio ir K. Tamošiūno pranešimuose suvažiavimui daugiau bendrybės, padėjimui ir pabėdojimui dėl ateities. Nieko konkretaus. 1995 m. balandžio 22-23 dienomis suvažiavime pakalbėta ir atlikti rinkimai. Tik lapkričio 4 d. *Europos lietuvių* Nr. 45 spausdinamas K. Tamošiūno straipsnis “Lietuvių namai Londone pavojuje”. Jie, žinoma, nuolat būdavo pavojuje, kai prižiūrėdavo nerūpestingi žmonės. Tačiau dėl to aiškaus pavojaus Valdyba nieko nedarė. Tamošiūnas pakartoja, ko Kensingtono savivaldybė reikalauja.

Dabar išrinktoji DBLS-LNB valdyba rado santaupų sąskaitą tuščią, o 1992 m. sako,

buvo 90.000 sv. taupomojoje kasoje, 15.000 sv. einamojoje sąskaitoje ir 14.000 sv. specialiam banko rezerve. O dabar dar atėjo 24.000 sv. neapmokėtų sąskaitų. Tai reikia mažinti išlaidas, įvesti griežtesnę kontrolę, ieškoti papildomų pajamų.

Be kita ko, dabar išrinktieji yra prašinėję LNB buvusį pirmininką pristatyti veiklos dokumentaciją ir korespondenciją, nes rūpėjo, kaip vyko susirašinėjimas su savivaldybe, bet V. O’Brien čia pamiršdavo, čia laiko neturėdavo paieškoti. Protokole niekas nepažymėta. Buvusioji valdyba kūrė grandiozinius planus – kultūros ir biznio centrą, kuriam įrengti reikėtų daugiau kaip 650.000 sv. Dabartinė valdyba neturėjo vienos nuomonės, ką daryti. O remontas tuoj reikalingas – kambariai apleisti dėl priežiūros stokos, dėl higienos ir sanitarijos nesilaikymo.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.
RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.
LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratoros mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. birželio 28 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

PO SUNKVEŽIMIO RATAIS PATEKĘS GYVENA KLAIPĖDOJE

Arvydas Balsys, šiandien 45-rių metų vyras, su šiurpuliu prisimena 1998-jų sausio pabaigą, kai jis New Jersey valstijoje, eidamas per kelią buvo pervažiuotas sunkiasvorio sunkvežimio.

Iš nelaimės vietos straigstasparniu buvo nuvežtas į ligoninę. Nelaimingasis ten turėjo praleisti net 9 mėnesius, tris – komos būsenoje. Jam ten buvo padarytos 6 operacijos: 3 plaučių ir 3 dešinės kojos, kuri buvo lūžusi trijose vietose. Gydytojai tada teikė mažai vilčių, kad Arvydas pasveiks, o koją pradžioje galvojo, teks amputuoti. Tačiau po septynerių metų Arvydas dabar jau stovi ant savo kojų ir yra sugrįžęs į visavertį gyvenimą. Ilgai buvęs bejėgis, nebylus, maksimaliai priklausomas nuo kitų, šiandien Arvydas pakankamai aiškiai kalba, vaikšto, apsitarnauja savyje, keliauja, dirba ne tik protinį, bet ir fizinį darbą.

Apie šį vyrą rašiusi *Kauno diena* dar pažymi, kad jis stengiasi padėti kitiems: įsteigė neįgaliųjų, buvusių ištiktų komos, asociaciją, kurią pavadino “Visko pradžia” ir jai vadovauja. Šios grupės tikslas – ne vien tik materialiai padėti likimo nuskriaustiems žmonėms išgyventi, bet ir stengtis pakeisti visuomenės požiūrį į juos. Jis žino, jog yra gana daug tokių, kurie į žmones dėl ligos ar negalios sunkiai vaikstančius, ar sunkiai valdančius rankas bei kojas žiūri kaip į kvailius.

A. Balsys stengiasi įrodyti visuomenei, jog neįgalieji taip pat yra žmonės, ne kiek ne blogesni už sveikuosius, o kai kurie gal net tauresni, kilnesni, nes tokių dorybių ne vieną išmokė kančia ir gyvenimo vertės suvokimas. Jo nuomone, tam nereikia fizinės jėgos, o užtenka proto bei dvasinės stiprybės.

AMERIKOJE UŽDARBIAVO

Nors Arvydas buvo baigęs Kauno politechnikos institutą, dirbo Jonavos “Azote” (ten bu-

vo užsitarnavęs viršininko postą) o vėliau – komercinėse struktūrose irgi vadovaujamuose darbuose, panūdo vyksti Amerikoje uždirbti daugiau pinigų negu buvo įmanoma tėvy-
nėje.

Jis buvo vedęs, turėjo dvi dukras ir norėjo joms ir žmonai sukurti materialinę gerovę. Į Dėdės Samo žemę atvykęs 36-rių metų amžiaus, jis čia dirbo įvairiausius darbus, pradėdamas nuo sunkiausiųjų. Vėliau dirbo degalinėje pardavėju ir drabužių parduotuvėje, o be to kolegijoje mokėsi kompiuteriu.

Tačiau sunkvežimio ratai sugriovė lietuvių gražius planus ir viltis Amerikoje. Gerai, kad atsirado nepažįstama moteris Dalia, kuri nors ir toliau gyvenusi, dažnai buvo prie jo dar tuo metu, kada sužeistasis nieko negalėjo jausti. Arvydas dėkingas Daliai, kurios slauga jam padėjo pabusti iš komos, ką patvirtino gydytojai. Dalia sukėlė ant kojų daugybę Amerikos lietuvių, jų tarpe Lietuvos ambasados JAV darbuotojus, o taip pat ir amerikiečius, ragindama padėti į nelaimę pakliuvusiam tautiečiui.

Dalia Arvydą veždavo ir prie telefono automato ligoninėje, ragindama jį skambinti šeimai, artimiesiems, nes to jam labai reikėjo. **Tačiau žmona nei laiško parašė, nei priešė prie telefono.** Sužinojusi apie mano nelaimę ir būklę, ji nusprendė atsisakyti manęs, nes luošas, neuždirbantis pinigų buvau jai nereikalingas”, - taip skausmu dar ir šiandien dalinasi Arvydas.

Tuo jis dar įsitikino Vilniaus aerouoste, kai invalido vežimėlyje sugrįžusį savo vyrą jį pasitiko vien tik tam, kad pasakytų: “važiuok gyventi į Klaipėdą pas savo mamą, o ne į namus Kaune”. Tada jis negalėjo pasirinkti, nes išvykdamas Amerikon buvo palikęs žmonai įgaliojimą valdyti bendrą turtą. Dabar jis teismuose bylinėjasi su ja, norėdamas atgauti savo dalį.

Šiandien Arvydas gyvena su ta pačia Dalia, su kuria susituokė po trejų metų šiai grįžus iš Amerikos. Jis yra laimingas galėdamas gyventi su moterimi, kuri ilgąs valandas juo rūpinosi ir guodė pačiose juodžiausiose akimirkose. Ypatin-
gai, kai nuo jo nusigręžė pats artimiausias žmogus. Dalia jam suteikė prasmę ne tik gyventi, bet eiti į priekį. **Ed. Šulaitis**

DIRVAI AUKOJO

P.Cicėnas, Naperville, IL 25
D.Austras, Braintree, MA 25
A.Basiulis, Redondo B., CA . 10
S.Knistautas, Cleveland, OH .. 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

LIBERALAI DEMOKRATAI SIŪLO IŠEITĮ IŠ KRIZĖS

Lietuvoje šiandien susiklostė ypatingai nerimą kelianti situacija. Svarbiausios valstybės institucijos stebina savo neveiklumu ir gyvenimu šia diena. Tuo tarpu, artimiausi keleri metai Lietuvai ypatingai svarbūs, ir nesugebėjimas išspręsti esminius klausimus yra itin žalingas mūsų valstybei, nes būtent dabar Lietuva privalo padaryti esminį proveržį, arba nebepadarys jo ilgai.

Plečiantis Europos Sąjungai, neturtingų valstybių, tapiančių narėmis, eilė vis didėja, o tai reiškia, kad šansai Lietuvai gauti ilgalaikę paramą vis mažėja.

Frakcijos seniūnas Valentinas Mazuronis sakė: “Situacija tikrai patinė, tačiau kaltinti dėl to rinkėjus, kaip bando daryti kai kurie politikai, yra ištis neteisinga. Valdžios galių pasiskirstymas visiškai neatitinka šiandienos realijų. Liberalų demokratų įsitikinimu, akivaizdu, kad susidarius tokiai situacijai, kokia yra šiandien Lietuvoje, prezidentui turi būti suteikta žymiai daugiau politinių galių. Tam reikia skubiai keisti Lietuvos Respublikos Konstituciją. Prezidentui turi būti suteikta galimybė išjudinti patinę situaciją iš mirties taško ir prisimti asmeninę atsakomybę už padėtį valstybėje”.

Liberalai demokratai dėl galimų Konstitucijos pakeitimų, suteiksiančių daugiau galių prezidentui, kviečia diskutuoti visas politines partijas. Ar prezidentas turi turėti teisę skubos tvarka kreiptis į Konstitucinį teismą, ar gali prezidentas paleisti Seimą tik pagal dabar numatytas teisinės sąlygas, ar reikia keisti dar kažką – tai turi būti bendras politinių jėgų susitarimo klausimas.

Liberalų demokratų frakcijos informacinis centras

NUOMOJAMAS NAUJAS BUTAS SU VISAIS PATOGUMAIS, NIDOS MIESTO CENTRE

Prašome skambinti: Tel.: 1-781-784-9318
arba Tel.: 1-781-784-6876

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

SPORTO ŽINIOS

TENISO VARŽYBOS CLEVELANDE

2005 m. Š. Amerikos lietuvių lauko teniso pirmenybės ir 5-sis Clevelando LSK "Žaibo" kviestinis lauko teniso turnyras įvyks 2005 m. rugpjūčio 20-21 dienomis, Euclid Memorial Park, East 222-nd Street, Euclid, OH (prie Milton Drive). Iš greitkelio 1-90 paimti East 222-nd. St. išvažiuojant (Exit # 183) ir važiuoti į šiaurę apie vieną mylią, tada pasukti Milton Dr. gatve į rytus. Esant blogam orui, varžybos vyks Club Ultimate (Riverview), 34650 Melinz Pkwy., Eastlake, OH.

Programa: vienetai – vyrų (neriboto amžiaus), moterų (neriboto amžiaus), vyrų senjorų (45-64 metų), vyrų veteranų (65 m. ir vyresnių) ir jaunių bei mergaičių (18 m. ir jaunesnių). Dvejetai – vyrų, moterų ir mišrūs (amžius neribojamas). Klasifikacija pagal žaidėjo amžių 2005 rugpjūčio 20 d. Programa gali keistis atsižvelgiant į žaidėjų skaičių bei amžių.

Išankstinė dalyvių registracija – iki rugpjūčio 6 imtinai, adresu: Algis Gudėnas, 104 East 199-th St., Euclid, OH 44119. Tel. 216-481-0465. Faksas: 216-481-6064. E-mail:

linrik@adekphia.net

Papildoma informacija: Eugenijus Krikščiūnas, ŠALFASS lauko teniso vadovas, 105 Ann-dale Dr., Willowdale, Ont. M2N 2X3, Canada. Tel. 416-225-4385.

E-mail: dkrik3@rogers.com

Dalyvių skaičius neribotas visose klasėse. Kiekvienas žaidėjas gali dalyvauti ne daugiau kaip 3-se rungtyse.

Starto mokestis yra 15 dol. US suaugusiems ir 7 dol. US jauniams, nežiūrint keliose rungtyse žaidėjas dalyvautų, jei sumokamas – iš anksto arba 20 dol. US suaugusiems ir 10 dol. US jauniams, jei sumokamas varžybų dieną. Čekis rašomas: LAC "Žaibas". Dėl vidaus aikščių būtų papildomas mokestis.

Dalyvių registracija vyks ir varžybų dieną. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės žaidėjai. Platesnę informaciją gauna sporto klubai bei kai kurie žaidėjai. Besidomintys, prašome kreiptis į A. Gudėną ar E. Krikščiūną. Priklausomybė ŠALFASS-gai yra privaloma.

ŠALFASS lauko teniso komitetas, LSK "Žaibas"

TOMAS PUKŠTYS
VĖL AMERIKIEČIŲ
SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Čikagoje gimęs ir augęs Tomas Pukštys, be abejo yra pats žymiausias lietuvių kilmės sportininkas praėjusių 15 metų laikotarpyje Amerikoje. Jis buvo ilgametis JAV čempionas ir rekordininkas ieties metime, du kartus atstovavęs šį kraštą olimpiadoje (Barselonoje 1992 m. ir Atlantoje 1996 m.). Tomas yra dalyvavęs ir IV-se Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse (1991 m.) ir II-je Lietuvos Tautinėje olimpiadoje (1998m.) Kaune tapdamas tų varžybų čempionu.

Paskutinius kelis metus Tomas jau nedalyvauja varžybiniame sporte. Tačiau jis nepaliko sporto srities; dabar jis moko jaunimą bei vyresniuosius kaip tapti čempionais. Apie Tomo praeitį bei dabartį ilgą straipsnį paskelbė Čikagos vakarinius priemiesčius aptarnaujanti spauda – *Life* laikraščio tinklas.

Mus pasiekęs *Berwyn* – *Cicero Life* savo gegužės 20-22 dienų savaitgalio laidos "Life-style" skyriuje patalpino straipsnį, pavadintą "Former Olympian Helps Young Athletes" (buvęs olimpietis padeda jauniems sportininkams).

Čia trumpai užsimenama šio lietuvių kilmės vyro praeitis, bet daugumoje rašoma apie dabartį. Čia rašoma, kad Pukštys turi savo įstaigos – "TP Sports" raštinę Palos Courts komplekse Palos Heights vietovėje, o jis pats gyvena La Grange, IL. Čia pažymima, kad jis savo verslą žada praplėsti, atidarant ir "fitness" centrą, jį pavadinant "TP Sports and Fitness".

Straipsnyje aiškinama, jog Tomas Pukštys, kuris pats turėjo ilgą ir sėkmingą sportinę karjerą, dabar pagelbsti kitiems jauniems sportininkams eiti jo pė-

Tomas Pukštys meta ietį II Lietuvos Tautinėje Olimpiadoje Kaune.

E.Šulaičio nuotr.

domis. "Aš suteikiu tinkamą mokslą ir informaciją tiems žmonėms, kurie nori pagerinti savo sveikatą, o sportininkams – pasiekti aukščiausius pasirodymų bei pasiekimų laipsnius", – taip kalba Pukštys. Mūsiškis yra visame krašte pripažintu jėgos ugdymo treneriu. Nors jis dirba su žmonėmis, siekiančiais pasitobulinti bet kokioje sporto šakoje, tačiau jis labiausiai domisi tais, kurie siekia pažangos mėtymų srityje, kadangi šioje jis pats turi daugiausia patirties.

Nežiūrint, kad Pukštys daugumoje dirba su jaunimu, tačiau jis jau yra konsultavęs ir aukso medalių laimėtojus bei profesionalius beisbolo ir futbolo žaidėjus. "Kai kurie geriausi pasaulyje profesionalai sportininkai kreipiasi į mane," – taip teigia T. Pukštys. Kaip rašoma straipsnyje, šiuo metu Tomas padeda koordinuoti varžybinės metimų rungtynes tarp JAV ir Suomijos, kuriose pasirodys olimpiečiai atletai – kūjo, ieties, disko meti-

muose ir rutulio stumime varžybose, rengiamose šią vasarą Suomijoje. Dirbdamas šioje srityje jis tikisi būti nominuotas JAV lengv. atletikos treneriu Kinijoje vykstančiai olimpiadai.

Beje, Tomas gegužės 28 d. šventė savo 37-jį gimtadienį, o netrukus turės vieną iš gražiausių jo gyvenimo datų – vestuves. Šioms progomis jam siunčiame geriausių sveikinimus.

Iš jo laimėjimų čia reikia pažymėti bent pora svarbesniųjų. Nuo 1992 m. jis net 5 kartus yra tapęs JAV ieties metimo čempionu, o 1993 m. jis tapo ir JAV rekordininku, ietį nusviedęs 84,7 m. Pagal 1993 m. rezultatus, Pukštys buvo 5-sis pasaulio ieties metikas. Pabaigoje reikia dar pridėti, jog Tomo tėvas Romanas yra buvęs žymus verslininkas ("Transpak" bendrovės savininkas), o taip pat ir pedagogas, mecenatas, materialiai rėmęs Čikagos lietuvių kultūrinę bei visuomeninę veiklą.

Edvardas Šulaitis

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44118
Paul Stefanac

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit
LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telidanti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.